

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:
Enostop. peštrvsta (72 mm):
za enkrat 13 li
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Dr. Ploj.

Slovenska kmečka zveza je v seji v Mariboru dne 24. junija soglasno sklenila:

»Slovenska kmečka zveza obsoja najodločnejše korak dr. Ploja, da se je proti soglasnemu sklepu S. K. Z. ločil od drugih poslancev S. K. Z., mu izreka nezaupnico ter ga poziva, da odloži mandat, ki ga je sprejel od S. K. Z. Ostalim poslancem Pišku, Roškarju, dr. Benkoviču in dr. Korošču pa izreka za njihovo postopanje popolno zaupanje.«

Ko se je sklepalo o tem, državni poslanci niso bili navzoči. Sklep je bil sad treznega posvetovanja in bo imel brez dvojbe velike posledice.

Dr. Ploj je obsojen. Po vseh parlamentarnih običajih mora odložiti mandat. Jugoslovanski klub ima prvo krizo. Zdaj jih je še samo osemnajst. Ploj ne šteje več. Načrt slovenskih liberalcev se ni sponesel, sami najbolje vedo. Mislili so, da bo prišlo vse drugače. Naj bodo prepričani, da po vijugastih potih zahrbtnega boja ne pridejo nikamor. Že prvi dan smo povdarjali, da nam ni treba drugega, nego mirno in hladno čakati. Jasnost že prihaja. Plojev slučaj je prva baklja, ki svetli v nečedne mahinacije, s katerimi so hoteli izolirati krščanske ljudske poslance. Hrvatje bodo gotovo videli, pri čem da so, in dosedanja kupčija se bo razdrla.

Mislil je dr. Ploj, da potegne s seboj dr. Benkoviča, dr. Fona in tudi še koga iz S. L. S., toda izpodletelo mu je. Organizaciji Sloge in Kmečke zveze sta pokazali svojo spretnost, doslednost in moč. Hudo je sicer v voditeljskih vrstah izvrševati rabeljski posel, toda dolžnost je več. In S. L. S. je umevala to dolžnost in jo je tudi v polni meri izvršila. Čast ji!

Državni zbor.

Dunaj, 25. junija.

Volitev predsednika.

Sinoči so se najprvo posvetovali načelniki slovanskih strank, ali bi bil mogoč slovanski predsednik zbornice. Ko pa je vitez Abrahamoviz naznanil sklep poljskega kluba, da hočejo glasovati za dr. Weisskirchnerja, je bil vsak nadaljni razgovor o osebi odveč. Soc. demokratje so že prej sklenili, da glasujejo za svojega tovariša Pernerstorferja; brez teh glasov pa je bila izključena večina za slovanskega kandidata, ako se združijo vsi Nemci. Tako je tudi v konferenci načelnikov vseh strank obveljal predlog, da bodi predsednik zbornice kršč. socialist dr. Weisskirchner, prvi podpredsednik staročeski poslanec dr. Začek, drugi podpredsednik pa poljski poslanec dr. vitez Starczynski. Obveljal je tudi načelni predlog, da se pozneje pomnoži število podpredsednikov na pet, da

dobé podpredsednika še socialni demokratje, nemška narodna zveza in Jugoslani.

V smislu teh dogovorov so se danes vršile volitve. Glasovanje se je vršilo po imenih. Pri prvem glasovanju je bilo oddanih 480 glasovnic; 24 je bilo praznih, tri neveljavne. Dr. Weisskirchner je dobil 351 glasov, soc. demokrat Pernerstorfer 101 glas. Ko je starostni predsednik dr. Funke naznanil izid volitve, je večina zbornice živahno ploskala ter pozdravljala dr. Weisskirchnerja, ko je zasedel predsedniško mesto. Z razločnim, sonornim glasom se Weisskirchner zahvali za izkazano mu zaupanje ter izjavlja, da ostane sicer nemški poslanec in pristaš kršč. socialne stranke, kot predsednik pa hoče strogo nepristransko izvrševati svoje posle. Potruditi se hoče, da si pridobi zaupanje tudi onih poslancev, ki so mu pri volitvi odtegnili svoje glasove. Avstrija je dobila sedaj ljudski parlament, od katerega ljudstvo tudi pričakuje mnogo uspešnega in koristnega dela. Da pa bode parlament delaven, treba je dobre volje na levi in desni. Kot predsednik pa smatra kot prvo svojo dolžnost, da bode vsestransko podpiral delavnost zbornice. (Živahno odobravanje.) Zanimivo je, da je prvi prišel častitat Weisskirchnerju Ebenhoch, drugi pa Ivan Hribar.

Prvim podpredsednikom je bil izvoljen dr. Začek, ki je dobil 329 glasov; za Pernerstorferja je glasovalo 93 poslancev. Pred volitvijo drugega podpredsednika prečita Romanczuk v imenu rusinskih poslancev izjavo, da sploh ne glasujejo za poljskega kandidata, najmanj pa za dr. Starczynskega, proti kateremu izvolitvi je vloženih več pritožb. Ko pa je bil dr. Starczynski z 270 glasovi izvoljen drugim podpredsednikom, pričeli so rusinski poslanci burno kričati in ropotati, da so prekrščali dr. Starczynskega, ki se je zahvaljeval za izvolitev.

Zapisnikarji so: Dr. Benkovič, Sturm, Weidenhoffer, Udrzal, Schuhmeier, Jablonski, Ruebenbauer, dr. Tresić, Bugatto, Simionowicz, dr. Stojan in Lukoszewicz. Reditelja sta Fink in Vuković.

Nujni predlogi.

Dr. Funke je nujno predlagal, naj se v bodoči seji volijo legitimacijski, imunitetni in proračunski odsek, dalje odseka za prejembo poslovnika in državne podpore vsled uim.

Dalje zahteva vlada, da se v bodoči seji izvoli kvotna deputacija.

Soc. demokratje so vložili nujne predloge zaradi premeščanja treh uradnikov ob volitvah in zaradi volitev v Galiciji; Stransky zaradi službene pragmatike, Wolf pa zahteva, da se odpravi iz ustavnega zakona znani § 14.

Slovenski klub

je izdelal več predlogov in interpelacij ter jih deloma vložil že danes, druge vložil v bodočih sejah.

Potresno posojilo.

Dr. Krek in tovariši so danes nujno predlagali, naj vlada odpiše vse brezobrestno potresno posojilo za Kranjsko, triodstotno pa naj se razdeli na 25 let.

Državne podpore.

Dr. Krek in tovariši predlagajo državno podporo vsled toče v raznih občinah kamniškega okraja.

Dr. Benkovič in tovariši predlagajo podporo po elementarnih nezgodah poškodovanim posestnikom v občini St. Rupert nad Laškimi in štirim vinogradnikom v Stari vasi in Bukovju na Bizelskem.

Poslanec Roškar je predlagal podporo po povodnji poškodovanim občinam v ljubotermškem in šmarnskem okraju.

Posl. Pišek in tovariši predlagajo državno podporo vsled toče in povodnji v konjiškem in bistriškem okraju, dalje vsled požara v Dragonji vasi in Mihovcih v ptujskem okraju.

Dr. Korošec zahteva podporo vsled toče in povodnji v občinah šmarnskega in rogaškega okraja.

Društveni zakon.

Dr. Šusteršič in tovariši so nujno predlagali, naj se izboljša društveni zakon iz leta 1867 ter v ta namen črtajo paragrafi 31, 32, 33 in 34.

Podržavljenje notarijata.

Dr. Šusteršič, Jaklič in Roškar nujno predlagajo, naj vlada predloži načrt zakona, s katerim se podržavi notarijat.

Slovenska univerza.

Dr. Šusteršič in tovariši predlagajo: C. kr. vladi se nujno naroča, da čimprej stori potrebne priprave za ustanovitev univerze s slovenskim in hrvaškim učnim jezikom in v ta namen v proračunu za l. 1908 zahteva potrebni kredit.

Dr. Korošec in tovariši so danes na vlado vložili interpelacijo, zakaj je visokošolcem na Dunaju prepovedala demonstracijsko zborovanje za češko univerzo v Brnu, slovensko v Ljubljani in rusinsko v Lvovu.

Zavarovanje zoper ogenj.

Poslanec Žitnik in tovariši predlagajo: Izvoli se odsek 26 članov, ki naj izdela in zbornici predloži načrt zakona, da se uvede zavarovanje zoper ogenj po deželi in sicer po načelih vzajemnosti, prisilnosti in monopola.

Melioracijski sklad.

Poslanec Povše in tovariši predlagajo, naj se zviša državni melioracijski sklad od letnih 4 vsaj na 10 milijonov. Iz tega sklada daje vlada državne podpore za zboljšanje zemljišč, osuševanje močvirnih travnikov, namakanje zemljišč, uravnava voda, za vodovode in vodnjake, planinarstvo itd. S sedanjimi državnimi podporami je v do-

glednem času nemogoče izvršiti vsa najnujnejša dela.

Razbremenitev kmečkih posestev.

Poslanec Povše in tovariši so vložili predlog, naj vlada predloži načrt zakona, s katerim bi se razbremenila, oziroma tekom let razdolžila zadolžena kmečka posestva.

Uvoz tuje živine.

Poslanec Demšar, Roškar in tovariši so danes vložili na vlado naslednje vprašanje: Ali je vlada poskrbela pri obravnavah s Srbijo, da se v smislu sklepa zbornice z dne 10. maja 1905 v varstvo domače živinoreje prepreči uvoz živine iz balkanskih dežel, torej tudi iz Srbije?

Železnica Purkija-Ptuj.

Poslanec Roškar in tovariši v posebni interpelaciji prosijo želez. ministra, da pospeši gradbo železnice Purkija-St. Lenart-Ptuj. Prihodnja seja je v četrtek.

Tri nova podpredsedniška mesta.

Dunaj, 26. junija. Stranke desnice nameravajo delovati na to, da se ustanove tri nova podpredsedniška mesta; eno naj bi dobila nemško narodna zveza, eno socialni demokratje, eno Jugoslani. Če se ta načrt uresniči, bi bili v predsedstvu trije Slovani in trije Nemci.

Zveza čeških poslancev.

Dunaj, 26. junija. Včeraj so poslanci Hruban, Kramar, Klofač in Prašek konferirali z ministrskim predsednikom Beckom. Nato se je vršilo posvetovanje parlamentarne komisije zveze čeških poslancev, katerega se je udeležil tudi minister Pacak. Posvetovanju je sledilo zborovanje vseh čeških poslancev, ki so naročili parlamentarni komisiji, naj danes predloži konkretne predloge o sprejetju nenemških govorov v zapisnik. — Češki klub je včeraj izvolil za načelnika dr. Kramarja, za namestnika pa dr. Začka.

Bukovinski poslanci.

Dunaj, 26. junija. Včeraj popoldne so zborovali vsi poslanci iz Bukovine pod predsedstvom grofa Bellegarde in sklenili, da bodo v vseh stvareh, ki se tičejo dežele, nastopali složno. V ta namen bodo imeli po potrebi skupna posvetovanja, ki jih bode sklicaval grof Bellegarde na zahtevo posameznih poslancev.

Rumuni.

Dunaj, 26. junija. Rumunski klub se je včeraj konstituiral in izvolil za predsednika barona Hormuzakija.

Dr. Weisskirchner

je rojen 24. marca 1861. Njegov oče je bil na Dunaju mestni učitelj. Po dovršenih srednjih in višješolskih študijah je 1883. vstopil za

LISZK.

Zlati hrošč.

(Angleški) spisal Edgar Allan Poe. Poslovenil I. M.)

Pred več leti sem se seznanil z nekim gospodom William Legrandom. Bil je iz neke stare hugenotske rodovine, in je bil nekaj premožen; mnogovrstne nesreče so ga pa pripravile na beraško palico. Da se izogne ponižanju, ki je uteklo slediti njegovim nesrečam, je zapustil New Orleans, mesto svojih očetov in si izbral bivališče na otoku Sullivan's Island blizu Charlestona v državi South Carolina.

Ta otok je nekaj posebnega. Obstoji namreč samo iz morskega peska ter je kake tri milje dolg. Njegova širina na nobenem kraju ne presega četrtnine milje. Od celine je ločen po komaj vidnem potoku, ki teče počasi skozi divjo goščavo trsia in blata, zelo priljubljeno bivališče močvirnih ptic. Rastlinstvo je, kakor se lahko misli, bomo in prtilikavo. Nobenih dreves posebnih velikosti ni videti. Blizu zapadnega konca, kjer stoji Fort Moultrie in kjer se nahaja nekaj zanikarnih lesenih poslopj, v katerih biva poleti nekoliko ljudi, da ubeže charlestonekemu prahu in mrzlici, je najti trnjevo pritlikavo palmo; toda cel otok, izvenredni zapadni del in pas trdega belega peska ob morskem obrežju, je pokrit s gostim grmičevjem sladke mirte, katero vrt-

narji na Angleškem tolikanj slavijo. Grmičevje doseže tukaj pogosto višino petnajst do dvajset čevljev in tvori skoro neprodorno goščo, ki napolnjuje zrak s svojo vonjavo.

V najbolj oddaljenem kraju te goščave, ne daleč od vzhodnega ali bolj oddaljenega konca otoka si je zgradil Legrand majhno kočjo, v kateri je prebival, ko sem se jaz prvič prišel, prav po samem naključju, z njim seznanil. Iz znanja je kmalu nastalo prijateljstvo — kajti na samotarju je bilo prijatelj, kar je vzbujalo zanimanje in spoštovanje. Spoznal sem, da je zelo izobražen, nenavadno bistrega uma, vendar navdan s sovraštvom do ljudi in podvržen otožnosti in zopet navdušenju. Imel je pri sebi mnogo knjig, vendar jih je le redkokada rabil. Njegova poglavitna zabava je bila streljati in ribariti ali pa tavati po obrežju in po gošči in iskati školik ali hroščev — njegova zbirka poslednjih bi utegnila vzbuditi zavist marsikaterega strokovnjaka. Na teh izletih ga je običajno spremljal star Zamorec z imenom Jupiter, ki je postal svobodan že pred nesrečami, ki so zadele Legrandovo rodovino, katerega pa niso mogli niti z grožnjami, niti z obljubami pripraviti do tega, da bi se odpovedal svoji dozdnevni pravici, služiti še nadalje svojemu mlademu »masa Will«. Ni mogoče, da so znali Legrandovi sorodniki, ko so opazili, da je on nekam nemirnega duha, utrditi to trdovratnost v Jupiteru z namenom, da nadzoruje in čuva samotarja.

Zima je v širini otoka Sullivan's Island redkokada zelo ostra in v jeseni se zgodi prav redkokrat, da je treba prižgati ogenj.

Okolu srede oktobra leta 18... pa je bil posebno hladen dan. Ravno pred solničnim zahodom sem si delal pot skozi vedno zeleno rastlinje proti koči svojega prijatelja, ki ga že več tednov nisem obiskal — bival sem namreč tedaj v Charlestonu, devet milj daleč od otoka in so bile prilike za vožnje tja in nazaj daleč za onimi današnjega dne. Ko sem dospel do kočje, sem potkal, kakor je bila moja navada, in ker nisem dobil nobenega odgovora, sem poiskal klinč, o katerem sem vedel, kje je bil skrit, odprl vrata in vstopil. Lep ogenj je plapolal na ognjišču. To je bilo nekaj nenavadnega, vendar nikakor ne nehalnega. Odvrgel sem suknjo, sedel v naslonjač pri prasketajočem ognju in potrpežljivo čakal prihoda svojega prijatelja.

Kmalu potem, ko se je stemnilo sta prišla ter me zelo pristrčno objela. Jupiter je odprl usta notri do ušes in se marljivo sukal okoli, da pripravi nekoliko močvirnih ptic za večerjo. Legrand je imel enega svojih napadov — kako drugače naj jih nazivljem? — navdušenja. Našel je neko neznano školiko, neko novo vrsto, in še več kakor to, z Jupiterovo pomočjo je vjel in spravil v varnost nekega skarabeja (neke vrste hrošča), o katerem je mislil, da je nov in glede katerega je hotel slišati moje mnenje naslednjega dne.

»Zakaj pa ne danes zvečer?« sem vprašal ter si mel roki nad ognjem, pošiljajoč cel rod skarabejev k zlodju.

»Ah, samo ako bi vedel, da ste vi tukaj!« je rekel Legrand, »toda, tako dolgo je, kar sem vas zadnjič videl; in kako naj bi vedel, da me obiščete ravno današnjo noč? Na potu

proti domu sem srečal poročnika G — iz forta, in, zelo neumno, posodil sem mu hrošča; radi tega vam je nemogoče videti ga pred jutri zjutraj. Ostanite tukaj čez noč, in jutri zjutraj pošljem Jupitera poni, kakor hitro izide solnce. Najlepa stvar celega stvarjenja je!»

»Kaj? — Solnce?«

»Nesmisel! Ne! — Hrošč. Krasne zlate barve je — nekako tako velik, kakor hikori-jev oreh — z dvema čista črnima progama blizu enega glavega hrbta, in še eno, nekoliko daljšo, na drugem koncu. Tipalnice so —«

»Na niem ni ničesar tacega, massa Will, to vam rečem,« je segel v besedo Jupiter; »hrošč je zlat hrošč, skozi in skozi zlat, vsak del nega, znotraj in zunaj, razen njegovih kril — nikdar še nisem imel v roki tako težkega hrošča v cellem svojem življenju.«

»Dobro, misli toraj, da je tak, Jup.« je odvrnil Legrand nekoliko bolj resno, kakor se je meni zdelo potrebno, »ali je pa to potem vzrok, da pustiš, da se ptici tamkaj pri ognju žgo? Barva« — tukaj se je obrnil k meni — »je v resnici skoro zadostna, da opraviči Jupiterovo mnenje. Nikdar niste videli krasnejšega kovinskega svita, kakor ga imajo krila, — toda o tem ne morete soditi do jutri. Mejem pa vam morem dati nekoliko popisa postave.« S temi besedami je sedel k majhni mizi, na kateri se je nahajalo pero in črnilo, vendar ni našel papirja. Iskal ga je v predalu, pa ni našel ničesar.

»Nič zato,« je dejal navsezadnje, »to-le bo zadostovalo,« in izvlekel je iz žepa telovnika kos neke stvari, ki se mi je zdel, da je zelo umazan papir, ter je naredil na njem s

uradnika v magistrat. Stopil je najprej kot zadružni komisar v zvezo z obrtniškim krogi. Bil je član znane baron Vogelsangove družbe. Pisati je začel o kartelih in sirotniškem vprašanju. Izdal je delo o štatutih deželnih stolnih mest. Leta 1897, je bil v hudem boju proti dr. Philippovichu izvoljen za državnozborskega poslanca v 9. okraju. Leta 1898, je postal tudi deželnozborski poslanec. Najbolj znan je v državnem zboru po svojem izvrstnem referatu o § 59, in 60 obrtnega zakona. Na dunajskem magistratu je reforma ubožnega vprašanja njegovo delo.

Dr. Začek in dr. Starzynski.

Dr. Začek je rojen 31. maja 1849 na Moravskem. V državni zbor je bil izvoljen leta 1885. Leta 1880, je otvoril odvetniško pisarno v Olomucu. Začek je dober žurnalist in govornik — pripada staročeški stranki. — Podpredsednik Starzynski je rojen 18. aprila leta 1853. v Snovicu v Galiciji. Leta 1882, se je habilitiral na Ivvovskem vseučilišču za docenta avstrijskega državnega prava. Postal je kmalu redni profesor. V državni zbor je bil izvoljen od veleposelstniške kurije leta 1884. Znani so njegovi temeljiti juristični referati. Med drugim je on obdelal in obravnaval vprašanje o zakonu prestolonaslednika. Starzynski vživa v zbornici velik ugled, seveda Rusini mu imajo spriču čudnih galiških raz, mer marsikaj očitati.

Velika agrarna zveza.

Dunaj, 25. junija. Danes zvečer se je pri dr. Fuchsu zbralo 66 agrarnih poslancev iz sedmih alpskih kronovin in se posvetovalo o načelih agrarne zveze v državnem zboru. Sklenilo se je: 1. Vsi agrarni poslanci iz cele Avstrije brez razlike strank in narodnosti naj se združijo v veliko agrarno zvezo, 2. agrarci iz alpskih dežel naj tudi sami zase spriču posebnih alpskih razmer precizirajo svoje stališče, 3. izvoli se tričlanski odbor, da prouči in stori vse priprave za skupno agrarno zvezo.

Baron Hock

pridno piše v »N. Fr. Presse« članke o novem predstevstvu. Dr. Weisskirchner je klerikalec, Začek je klerikalec, Starzynski je klerikalec. Povrh tega sta obadva podpredsednika Slovane, kar je višek reakcionarstva. Hock se tolaži s tem, da bo Weisskirchner v zbornici moral tlačiti »svobodno misel«, ta pa bo nato reagirala in konec bo: propad klerikalstva.

Letna plača za poslance.

Dunaj, 25. junija. Bajne namerava vlada poslanske dijete izpremeniti v stalno letno plačo. Tudi namerava določiti, oziroma predlagati, večje število poslancev, ki je potrebno za sklepčnost.

Socialni demokrati in cesar.

Toplice, 25. junija. Socialno-demokratski poslanec Seliger je na nekem shodu izjavil, da socialna demokracija cesarja visoko spoštuje, ker, če bi njega ne bilo, bi volivna reforma bržčas še dolgo ne bila rešena. Cesar se ni vdal plemiškim intrigantom, ampak je z dosledno vztrajnostjo delal za ljudsko zahtevo. To cesarjevo zaslugi socialni demokrati cenijo in upoštevajo.

Ogrska industrija.

Znano je, s kako nervoznostjo Mažari delajo na to, da se čimprej odresejo avstrijske industrije in postanejo sami svoji. Do sedaj so vabili avstrijske industrije na Ogrsko, sedaj so pa še začeli tulj kapital, posebno francoske industrije vabiti. V nekem angleškem časopisu je pred kratkim bila gotovo od ogrske vlade inspirirana notica, katera pravi, da hoče ogrska vlada posebno tujo luksus-tekstilno industrijo podpirati. Notica dalje pravi, da daje ogrski trgovinski minister na vsa vprašanja in informacije, ki se lahko vložijo v francoskem jeziku in koleka prosto, istotako francoski odgovor. Čuditi se moramo res, da so v tem Mažari tako popustljivi

in ne zahtevajo vlog v mažarskem jeziku, kakor to od nas zahtevajo. Tudi v francoskih časopisih delajo Mažari sopo in nagovarjajo francoske kapitaliste, naj investirajo svoj kapital v ogrskih industrijskih podjetjih.

Kakor se sliši, Mažari niso zadovoljni z uspehom, ki ga imajo z državnimi podporami. Način podpiranja bajne mislijo spremeniti. Kakor uradno poročilo pravi, je ogrska vlada podpirala v letih 1900—1906 319 tovarn. Od teh je propadlo medtem časom 19. Zadnja leta so subvencionirane tovarne dale dela okoli 70.000 delavcem, ki so zaslužili na leto 40 do 50 milijonov kron.

V konkurz je prišla ogrska tovarna stekla Brüder Muldini v Budimpešti.

Mažarom tudi avstrijske delikatese ne dišijo več. Ogrski konsum delikates, ki znaša okoli 8 milijonov kron na leto, zalaga sedaj neka dunajska trdka. Sedaj pa sta sklenili dve največji budimpeški trdki specerijske stroke ustanoviti akcijsko družbo z 1 in pol milijona kron glavnice in centralizirati ogrsko delikatesno kupčijo, ker na Ogrskem sedaj še ni delikatesne veletrgovine.

Ogrske tovarne strojev in železolivarne so se pritožile pri ministrskem predsedniku, dr. Wekerlu, da delajo državne tovarne veliko konkurenco, in zahtevajo, da naj te svoje produkcijo reducirajo. Wekerle jim je odgovoril, da bode gledal, da se položaj spremeni. Trgovinski minister pa je rekel, da je država pripravljena svoje tovarne strojev in železa prodati privatnemu konsorcijsu, ako se tak najde. Sedaj ga bodo gotovo Mažari iskali.

Zmaga združenih kristjanov na Nizozemskem.

Vedno bolj se manjša število onih držav, v katerih je gospodoval liberalizem kot neomejen vladar. Padel je pod naskokom »Združenih kristjanov«, katoličanov in protestantov sedaj tudi na Nizozemskem. Vršile so se volitve v pokrajinske svete, ki imenujejo poslance v prvo zbornico. In boj je bil tem hujši, ker je ravno prva zbornica še pred nedavnim časom z nezaupnico vojnemu ministru vrgla vlado. Posebno hud boj je bil na jugu, ker ta pokrajina s svojimi poslanci določuje prvi zbornici politično smer. Celotno Rotterdam je volil krščansko. 3. okraji so takoj pri prvih volitvah pokazali svoj krščanski značaj, v ostalih dveh bodo zmagači liberalci le s pomočjo socialnih demokratov. Čeravno se mora vršiti še 16 ožjih volitev, je vendar že sedaj zagotovljena združenim vernim katoličanom in protestantom večina. V drugi poslanski zbornici, ki je voljena na podlagi enake in direktne tajne volivne pravice, pa imajo liberalci in socialni demokrati, ki so izšli iz zadnjih volitev skupaj, samo en glas večine. Protestante, Kalvince, so poizkušali z vsemi mogočimi »rimskimi« strašili odtrgati od katolikov, nekaj jih je šlo na liberalni lim, velikanška večina pa je z glasovnico v roki odločno manifestirala za krščanski značaj vlade.

AVSTRIJA.

Cesarjev jubilej.

Dunaj, 25. junija. »Wiener Abendpost« poroča, da cesar želi, naj se njegov vladarinski jubilej ne praznuje z zunanjimi slovesnimi prireditvami, ampak po zgledu dunajske občine, s človekoljubnimi deli in ustanovami za ubožce.

Jezikovni razglas c. kr. mornarice.

Dunaj, 25. junija. C. kr. mornarica je dobila ukaz, da se odslej morajo v službi rabiti mesto italijanskih tehniško-pomorskih izrazov, ki so se na ladjah udomačili, izključno nemški. S pomorščaki, ki so povečini Hrvati, se ne sme brez potrebe govoriti italijansko. Predstojniki naj s Hrvati govorijo izključno hrvaško, oziroma, če vojak zna nemščino, nemško.

»Vendar, prijatelj moj, potem se šalite,« sem rekel jaz, »to tukaj je zelo dobra lobanja — zares, skoro bi dejal, da je prav izvrstna lobanja, oziraje se na navadne izraze o takih vrstah fiziologije — in vaš skarabej mora biti najbolj čuden skarabej na svetu, ako je to njegova slika. Zdi se mi, da nameravate imenovati hrošča scarabaeus caput hominis, ali kaj podobnega — mnogo sličnih naslovov je najti v naravoslovju. Toda kje so tipalnice, o katerih ste govorili?«

»Tipalnice,« je rekel Legrand, ki se je zdel, da postaja nekam nerazumljivo razvnet glede stvari, »gotov sem, da morate videti tipalnice. Naredil sem jih tako razločno, kakor so pri izvorni žuželki, in mislim, to je dovolj.«

»No, no,« sem dejal, »morda ste jih napravili — vendar še vedno jih ne vidim,« in izročil sem mu papir brez vsake nadaljnjee opazke, ker nisem želel, da bi razburjal njegov značaj; bil sem pa zelo presenečen, ko sem opazil, kako so se stvari spremenile; njegova slaba volja me je pripravljala v zadrego — in kar se tiče risbe žuželke, na njej ni bilo videti nikakoršnih tipalnic in vse skupaj je bilo močno podobno običajnim potezam mrtvaške glave.

Sprejel je papir zelo nejevoljno in je bil na tem, da ga zmečka, očitno z namenom, da ga vrže v ogenj, ko je slučajen pogled na risarjone naenkrat vzbudil njegovo pozornost. V trenutku je njegov obraz močno zardeel — v drugem zopet ravnatoko čezmerno obledel. Nekoliko minut dolgo je natančno motril risbo. Nazadnje je vstal, vzel z mize svečo in sedel na zaboj v najbolj oddaljenem kotu sobe. Tukaj je zopet natančno preiskal papir

OGRSKA.

Polonyjeva povest o reški resoluciji.

Budimpešta, 25. junija. Velika je bila današnja zbornica seja. Oglašil se je k besedi bivši pravosodni minister poslanec Polonyi ter odkril zgodovino reške resolucije. Dejal je, da priobčuje to zgodovino s privoljenjem Košutovim ter da so njegova izvajanja avtentična.

Oktober leta 1905 je izvrševalni odbor ogrske koalicije dobil neko pismo, podpisano od nekaterih hrvaških in dalmatinskih poslancev. Ta spis je to, kar se imenuje »reška resolucija«. V njej se izjavlja, da bodo hrvaški in dalmatinski poslanci z ozirom na položaj, v katerem se nahaja monarhija vsled ogrske krize, podpirali težnje ogrske koalicije po neodvisnosti. Torej so se Hrvati Ogrom ponudili, Nato je izvrševalni odbor sklenil stopiti samo v svrhu informacije v zvezo s poslanci, ki so resolucijo podpisali. Polonyi je nato poiskal Supila in Trumbića. Hrvati so najprej zahtevali, naj se med Ogrsko in Hrvaško osnuje zveza kakor med dvema konfederiranimi državama. To zahtevo je Polonyi kratkoma odklonil. Razložil je Supilu, da glasom pragmatične sankcije med Ogrsko in Hrvaško ne obstoji državna zveza, ampak prava državna enota. To so Hrvati takrat priznali in le na tej podlagi so nadaljna pogajanja sploh bila mogoča. Drugič so Hrvati zahtevali hrvaški poveljavni jezik. Mi smo dejali, da tu o kakih upravičenih zahtevih ni govora, kajti Hrvaška nima svoje armade, kakor jo ima Ogrska, ampak zgolj svoje polke. Bili smo pripravljene Hrvatom za nagrado za njihovo podporo hrvaški poveljavni jezik dovoliti. Tretje, kar so Hrvati zahtevali, je bila reinkorporacija Dalmacije. O tem se ni ničesar sklenilo, kajti Ogri zastopajo stališče, da se ima Dalmacija združiti z vsemi deželami Štefanove krone, torej z Ogrsko in Hrvaško v eno državno enoto, dočim dalmatinski poslanci povdajajo zgolj združitev s Hrvaško in Štefanove krone niti ne omenjajo ne. Hrvati so se nadalje pritožili, da so hrvaški napisi na železnihah manjši kot mažarski. V tem oziru smo radi priznali, da naj bodo hrvaški napisi ravno tako veliki, kakor mažarski. Odklonili smo pa z ozirom na idejo ogrske državne enote predlog Hrvatov, naj bana ne predlaga v imenovanje ogrski ministrski predsednik. Kar se tiče Reke, smo izjavili, da je že v nagodbi enkrat za vselej njeno stališče določeno in to so nam Hrvati priznali. Supilo se je nadalje pritoževal, da dalmatinski namestnik preganja njegov »Novi List«, ki je bil Mažarom prijazen. Konečno pa ni res, da bi bil od koalicijskega izvrševalnega odbora izvoljeni podobor šel v Reko pogajati se s Hrvati. Grof Andrassy in baron Banffy sta to izrečno odklonila, drugi pa tudi niso šli, dasi je bil za to določen gotovi dan. — Konečno apelira Polonyi na Hrvate, naj se zopet združijo z Mažari borijo za neodvisnost nasproti Avstriji.

In za tako ceno so šli Hrvati v boj za Mažare! Te politike ne razumemo. Sicer pa treba počakati, kaj Hrvati odgovorijo na Polonyjevo povest. Vsaj med njegovim govorom so večkrat protestirali.

Ban demisijoniral.

Budimpešta, 25. junija. Hrvaški ban je podal demisijo. O bližnjem vzroku demisije sta dve vesti, ena od ogrske, druga od hrvaške strani. Ogri pravijo sledeče: Hrvaški ban je hrvaškim poslancem javil, da bo demisijoniral, ako ne opustijo obstrukcije. Ker so hrvaški poslanci vztrajali pri nameri, obstruirati, je ban z ozirom na to, da bi ne mogel prevzeti odgovornost za to, kar se bo zgodilo na Hrvaškem, demisijoniral.

Hrvaška vest, ki je vsekakor zanesljivejša, pravi: Ogrska vlada je od bana zahtevala, naj odpusti sekcijka šefa Nikolića in Rojca ter prisili koalicijo, da odneha. Ban je izjavil, da tega ne more in tudi noče. Nato je ban podal demisijo. Drugo vprašanje pa je, ali bo cesar demisijo sprejel.

vrteč ga na vse strani. Vendar ni rekel ničesar in njegovo obnašanje se mi je zdelo zelo čudno; vendar sem mislil, da je najbolj pametno, ako se z nobeno opazko ne draži rastoča slabovoljnost njegovega značaja. Naenkrat je vzel iz žepa svoje suknje listnico, položil papir skrbno vanjo ter jo položil v pisalno mizo, katero je zaklenil. Sedaj je postal bolj miren v svojem obnašanju, toda njegovo navdušenje je izginito popolnoma. Vendar se ni videl tako zelo čmeren, kakor razmišljen. Ko je večer mineval, je postal vedno bolj in bolj zatopljen v sanjarije, iz katerih ga niso mogle vzbuditi nobene moje dovipne opazke. Nameraval sem bil čez noč ostati v koči, kakor sem storil že večkrat poprej; ko sem pa videl svojega prijatelja pri tako slabi volji, se mi je zdelo primerno, da se poslovim. On me ni silil ostati, vendar mi je pri odhodu stresel mojo roko z več kakor svojo navadno prisrčnostjo.

Bilo je nekako mesec dni potem (in tekom tega časa nisem videl Legrand), ko me obišče v Charlestoneu njegov služabnik Jupiter. Nikdar še nisem videl dobrega starega zamorca tako pobitega, in bal sem se, da se je mojemu prijatelju pripetila resna nesreča.

»No, Jup.« sem dejal, »kako je? Kako se počuti tvoj gospod?«

»No, da povem resnico, massa, on se ne počuti tako zelo dobro, kakor bi moralo biti.«

»Ne dobro! V resnici mi je žal to slišati. Glede česa se pa pritožuje?«

»To! To je! — On se nikdar ne pritožuje o ničemer — vendar on je zelo bolan.«

»Zelo bolan, Jupiter! — Zakaj mi nisi

Dunaj, 25. junija. Zelo visok dostojanstvenik je izjavil, da je cesar o hrvaškem vprašanju zelo dobro informiran in da hrvaško stališče zelo dobrohotno vpoštevata.

Budimpešta, 25. junija. Baron Rauch od bivše mažarske stranke noče postati ban, pač pa je sprejel eventualno banstvo Rakodeczay, ki bo sabor razpustil, ako ne dobi večine. V krogih neodvisne stranke se govori, da so Hrvati poslali cesarju spomenico, kjer slikajo položaj in izjavljajo, da se hočejo boriti za krono, ako jih krona prizna za enakopraven činitelj.

Hrvaška obstrukcija.

Budimpešta, 25. junija. Hrvaški poslanci so se zbrali danes ob 8. jutraj h konferenci. Sklenili so vztrajati na svojem dosedanjem stališču. Zvečer so bajne sklenili začeti pri podrobnosti razpravi o železničarski predlogi tudi s tehnično obstrukcijo.

Polonyi.

Budimpešta, 25. junija. »A Nap« poroča, da je poslanec dr. Vaszonyi, zastopnik Lengyelov, v zadevi Lengyel-Polonyi ovadil bivšega justičnega ministra Polonyja, da je podkupil proti Lengyelu krivo pričjo, ji narekoval izpovedbo in obljubil, dobiti ji mesto v plačilo za njeno krivo pričanje.

»HRVATSTVO« O SLOVENSKEM IN JUGOSLOVANSKEM KLUBU.

»Hrvatstvo« prinaša daljši dopis z Dunaja o obeh klubih. Glede na število članov nima točnih podatkov, n. pr. pravi, da je pod vodstvom dr. Ivčevića 22 poslancev. Drugače pa zelo lepo in pošteno opisuje dejanske razmere. Med drugim pravi:

Najprej opisuje, kako je prišlo do razpore med Jugoslavlani, da so ustanovili dva kluba. Pribeje, da so slovenski liberalci izjavili, »da ne bodo delali ne za svobodno šolo, ne za razporoko in tudi ne za druge protiverse stvari.« Povdajajo, da so katoliški slovenski poslanci ostali trdni in značajni in so dejali: »Mi nismo taki, da bi eno mislili, drugo pisali, tretje pa delali. Ali mar mislite, da se igramo s svojim narodom slepe miši, da ljudstvu lažemo in ga varamo s tem, da se pred volitvami borimo proti našim nasprotnikom, po volitvah pa z njimi na Dunaju pijemo pobratimstvo?« ... »In Hrvati, brez glave, kakor vedno, so se odločili za slovenske liberalce in so zaprli klubova vrata trikrat večjemu številu Slovencev in s tem tudi slovenskemu ljudstvu. Razočarani so vsled tega Slovenci in Hrvati. Hrvati, navajeni na nedelavnost med ljudstvom, vihravost in papirnate vojske, so stali osupljeni pred slovensko »trdovratnostjo«, katera je v resnici dosledna značajnost. Slovenci pa — in s polno pravico — se zgražajo nad hrvaško nerazsodnostjo in neznačajnostjo: pustili so jih na cedilu tisti Hrvati, ki so od njih nešteto dobili ne samo moralne ampak tudi gmotne podpore ... Tudi nam katoliškim Hrvatom pokriva sramota obraz, ko beremo v dunajskih listih, kako sedi v jugoslovanskem liberalnem klubu pet hrvaških duhovnikov, ki na ljubo štirih prononciranih liberalcev tirajo od sebe slovenske katoličane ...

»Pri tej priliki se nam vriva misel, ki se bo rodila v glavah volivcev o tem vprašanju: Ali so naši zastopniki lagali pred volitvami psujoč drug drugega slabše nego satana, ali se nam laželo sedaj, ko pravijo, da delajo složno? Čemu tedaj volivna borba? Ali ni to demoralizacija?«

»Slovenecem ni treba preveč žalovati za hrvaškimi poslanci ... Hrvati smo v delu z narodom za narod sedaj šele tam, kjer so Slovenci bili že pred 20 leti in za to se ni čuditi, ako naši zastopniki smatrajo mandata kot pokojnino za njihovo »narodno« delo ... »Zaista, zaigraše Hrvati mizerno i sramotno nlogo!«

Tako hrvaški zagrebški dnevnik o jugoslovanskem klubu in o hrvaških poslancih. Ostrost dopisa je razlagati iz nevolje, ki vlada v katoliških krogih hrvaških nad zvezo med Hrvati in slov. liberalci. V rokah hrva-

peresom preprosto sliko. Medtem, ko je vse to delal, sem ostal jaz na svojem sedežu pri ognju, ker je bilo še vedno hladno. Ko je bila slika popolna, jo je podal meni, ne da bi vstal. Ravno ko sem jo jaz vzel v roke, se je začelo pri vratih glasno renčanje, kateremu je sledilo glasno praskanje. Jupiter je odprl vrata in velik novofundlandec, lastnina Legrand, je planil v sobo ter skočil meni na rame ter me obsipal s svojimi ljubeznjivostmi; pri svojih prejšnjih obiskih sem mu namreč izkazal mnogo pozornosti. Ko je bilo konec njegovega skakanja, sem pogledal na papir, in sem bil, da govorim resnico, nemalo presenečen vzpričo tega, kar je narislal moj prijatelj.

»No,« sem dejal potem, ko sem gledal nekoliko minut, »čuden skarabej to, moram priznati; meni čisto nov; nikdar nisem videl kaj podobnega — ako to ni lobanja ali mrtvaška glava — katero mi ta risba predstavlja bolj jasno kakor karkoli je prišlo pred moje oči.«

»Mrtvaška glava!« je ponavljal Legrand — »oh — dà — dobro, nekoliko je slika podobna temu, brez dvoma. Gorenji dve črni progji se vidita kakor očesi, kaj? in daljša spodaj kakor usta — in podoba vsega je podolgasta.«

»Morebiti je tako,« sem dejal, »toda, Legrand, bojim se, da niste umetnik. Počakati moram, dokler ne vidim hrošča samega, ako si hočem ustvariti kakoršnokoli sliko o njegovi postavi.«

»No, jaz ne vem,« je dejal on malo nejevoljen, »jaz rišem za silo — bi moral znati vsaj — sem imel dobre učitelje in se laskam samemu sebi, da nisem čisto trde glave.«

povedal tega takoj? Ali je primoran ostati v postelji?«

»Ne, tega ne! — Nikjer ga ni najti — to je ravno, kjer čevljev tišči — moja glava postaja zelo težka zaradi ubogega massa Will.«

»Jupiter, rad bi razumel, kaj govori. Praviš, da je tvoj gospod bolan. A ni povedal tebi, kaj mu manjka?«

»No, massa, ni vredno znoreti zaradi te stvari — massa Will prav nič ne pove, kaj da je z njim — zato ne vem, kaj ga je naredilo, da hodi okoli gledajoč na tak način, z glavo navzdol in rame navzgor in tako bled kakor gov? In potem ima vedno —«

»Ima kaj, Jupiter?«

»Ima — slike na škrljasti tablici — najbolj čudne slike, kar sem jih kdaj videl. Zno-rel bi, to vam povem. Prav močno moram paziti na njegovo gibanje. Danes mi je ušel že pred solnčnim vzhodom in ga ni bilo nazaj cel božji dan. Pripravil sem veliko palico, da ga pošteno našeskam, kadar se vrne — vendar tak norec sem, da navsezadnje nisem imel srca za to — tako zelo slabo izgleda!«

»E? — Kaj? — Oh, da!! — Pri vsem tem mislim, da bi bilo bolje, ako ne bi bil preveč strog z ubogim revežem — ne pretepaj ga Jupiter — ne more prenašati tega — toda ali si ne moreš misliti, kaj je povzročilo njegovo bolezen, ali bolje, to spremembo obnašanja? Ali se je zgodilo kaj neprijetnega, odkar sem vaju obiskal?«

»Ne, massa, nič neprijetnega ni bilo o-takrat — bojim se, da je bilo pred tem — bil je ravno tistega dne, ko ste vi bili tam.«

»Kako? Kaj misliš s tem?«

skih poslancev je, da to naraščajočo nevoljo končajo.

NOV KURZ V BOSNI?

Za 24. t. m. je dež. vlada v Sarajevu pozvala zastopnike Mohamedancev v Bosni h konferenci, da ž njimi uredi preporno vprašanje glede mohamedanske verskega zaklada, ki že toliko časa razburja duhove, kakor upravlja Bosno avstrijska vlada. Znamenito je da je na programu tudi razprava o gospodarskih in političnih vprašanjih. 21. t. m. so se sešli Mohamedanci v Sarajevu, da se posvetujejo in definitivno sklepajo o podrobnem delu pri konferenci z vlado. Mohamedanci upajo na uspeh, ker se opirajo na trdno organizacijo. — L. 1901 so se vršila pogajanja tri mesece brez uspeha, nakar so jih zaključili. Med tem so se čuli često glasovi, izražajoči zahtevo, naj se da ljudstvu beseda pri upravi. Ali naj je ta konferenca je nekaka prehodnica drugih, ali naj tvorijo vse skupaj nekako »pripravnico« za svobodno ljudsko zastopstvo? Vsekako se vsiljuje ta vprašanja, če se pomisli, da se bodo razpravljala tudi vprašanja gospodarskega in političnega značaja, ki vendar niso v zvezi z versko-zakladnim. In da hoče vlada slišati mnenje o gospodarskih in političnih stvareh ravno od Mohamedancev, je tudi razumljivo, saj igrajo ti v Bosni in Hercegovini še dandanes več ali manj vlogo nekdanjih naših grščakov.

NEMCIJA.

Preobrati.

Berolin, 24. junija. Državni tajnik grof Posadowsky odstopi in njegovo mesto prevzame dr. von Bethmann Hollweg. Nadalje odstopi tudi naučni minister dr. von Studt, kateremu sledi dr. Holle.

Ta izprememba je velika in njeni vzroki so docela jasni. Grof Posadowsky je bil najprosvetlenejši član nemške vlade. Studt pa »najbolj reakcionarni«. Ker Bülow sedaj vlada s pomočjo konzervativcev in liberalcev in ne več s katoliškim centrom, je moral obema vladajočima strankama, ki se sicer medseboj razločujeta kakor noč in dan, nekaj koncedirati. Konzervativcem na ljubo je žrtvoval Posadowskega, liberalcem pa Studta. — Grof Posadowsky, po pokolenju Poljak, je bil eden največjih socialnih politikov med modernimi državniki. Imenovali so ga »filozofa v ministrstvu«. Vsi soc.-politiški zakoni Nemčije, posebno pa postavbe glede na delavsko varstvo so njegovo delo. Z Bülowom se zadnji čas ni več strinjal. Obsojal je razpust državnega zbora, bil prijatelj katoliškega centra, ker ga je slednji najbolj podpiral pri socialnem delu in bi bil Bülowu kmalu izpodmaknil kancerski stolec. Bethmann-Hollweg, ki mu sledi, je reakcionar. — Studta liberalci niso živnega mogli videti, ker je bil ortodoksni protestant. Bil je stalna karikatura v »Simplicissimusu«. Sledi mu dr. Holle, ki pa prav nič znan ne po mišljenju ne po zmožnostih. Liberalci so želeli, da bi Studtova mesto prevzel znani liberalni teolog Harnack. Za liberalce nova imenovanja ne pomenjajo niti najmanjši dobiček, ker je Holle brezbarven, Bethmann pa reakcionar.

ITALIJA.

Rim, 25. junija. Zbornica je končno po viharji debati odklonila predlog socialnih demokratov, znižati izredni vojaški proračun od 60 na 20 milijonov lir in je proračun sprejela.

FRANCOSKA.

Ministrski svet se je posvetoval 25. t. m. o položaju na južnem Francoskem. Sklenili so ne udati se zahtevi socialnih demokratov, naj se izpustijo iz zaporov demonstranti. Sklenili so tudi disciplinarno preiskavo proti predsedniku sodniške zbornice v Montpellieru Andreuejoulu. Morfariški minister Thomson je sporočil, da niso nekatere vojne ladje iz Tou-

lona odšle zato, ker so se baje na njih uprli pomorščaki, ampak zato, ker se 27. t. m. začno pomorske vaje. — »Figaro« poroča, da bodo 17. pešpolk, ki se je v Agdu uprl, prepeljali v Tunis. — Viničarji ne zaupajo več Marcellinu Albertu, katerega je baje zviti Clemenceau pridobil zase. Viničarski odbor v Argelijsu je Alberta pozval, naj se sam javi sodišču.

FRANCOSKO IN JAPONSKO.

Pogodba med Francosko in Japonsko je podpisana. To je nova poteza v svetovni politiki, ki bodo z njo morali računati diplomatje. Tekst ni priobčen, a vsebina je znana vsaj po večini. V prvi vrsti zagotavlja pogodba integriteto Kitajski. Ta točka je na korist Japoncem. Japonska je sedaj nekaj protektor Kitajske in tudi v stanu, z orožjem dokazati, da ne mara pokroviteljstva samo na papirju, ampak zahteva, da bo integriteta Kitajske del mednarodnega prava. Zato ne mara, da bi si druge države prilasčale kose kitajske obale, dočim so Japonci po zmagonosnem boju onemogočile, da bi zasedla kako kitajsko luko. Na drugem mestu je urejeno razmerje med Francosko in Japonsko na Daljnem Vzhodu. Obe državi druga drugi zajamčujeta posestno stanje. S tem jamstvom se bode okoristila Francoska, kajti bila je v velikih skrbih za svoje kolonije v Aziji, zlasti odkar je prišel otok Formoza v japonsko last. Na to nevarnost je opozarjal vlado guverner Doumer, zlasti ker se na francoskih posestvih pridela ogromno riža, ki je glavna hrana na Japonskem. Zlasti pa so bili Francozi v strahu za Indo-Kino, ko so bile v ruskojaponski vojski razmere med Japonsko in Francosko radi dolgega obiska ruskega brodivja pod Roždestvenskim zelo napete. Pichon je spretno odstranil vsako nevarnost. Končno obsega pogodba še običajni dostavek, da so Japonci najnaprednejši narod na francoskem ozemlju, kar je posledica napredka Japoncev na polju civilizacije.

ANGLEŠKA.

London, 25. junija. Ministrski predsednik Campbell-Bannermann je predložil načrt, kako zmanjšati parlamentarno oblast višje zbornice, da bodo zakoni vzlic uporu lordov lahko postali veljavni. Splošno sodijo, da ministrstvo tega načrta ne bo moglo izvesti.

Dnevne novice.

+ Duševne muke liberalcev so grozne. Neprenehoma jim je »Slov. Narod« popisoval krščanske socialce kot največje tepece na svetu. Posebno o dunajskih krščanskih socialcih je prepisoval vse laži iz judovskih listov, tako da za »Narodovega« bravca ne eksistira nič bolj zaničevanje vrednega na svetu kakor krščanski socialce. Zato so pa liberalci v Ljubljani z ogorčenjem odklonili predlog, da se naj krščanski socialce izvolijo za predsednika zbornice. Kajti zbornično predsedstvo je najvišja civilna čast, ki jo more dati parlament — zastopstvo vseh narodov države. Zato so se hitro potegnili za dr. Kramarja in za Hribarja. Pa liberalci obračajo, Hribar pa obrne. Hribar je prišel na Dunaju do prepričanja, da nikomur kakor le krščanskemu socialcu gre čast zborničnega predsednika. Izpreobrnivši se od podlega »Narodovega« liberalizma do krščanskega naziranja v politiki, je tudi on začel po zaslugi ceniti krščanske socialce. Zato je pa Hribar z vsemi Jugoslavlani v bratski slogi glasoval za krščanskega socialca Weiskirchnerja. Niti Kregar se ne bi bil bolj pridno vedel v tem vprašanju. Zdaj pa sirovi liberalci v Ljubljani Hribarja preklinjajo, češ, da ga niso volili zato, da bi klerikalizem podpiral, a Hribar skrbi že za to, da liberalna drevesa ne zrastle do neba! Tako je prav!

Dragi moj!

»Zakaj vas nisem videl že toliko časa? Nadejam se, daniste bili tako abotni, da se čutite razžaljene od vsake moje majhne bruskerije; toda ne, to ni mogoče.

Odkar sem vas videl, sem imel mnogo vzroka biti v skrbeh. Povedati vam imam nekaj, vendar komaj vem kako povedati in ali naj sploh povem.

Nekaj poslednjih dni se nisem počutil povsem dobro, in ubogi stari Jup me nadleguje s svojimi dobro miselnimi pozornostmi skoro čez vso potrpežljivost. Ali mi morete verovati? Zadnjič je pripravil veliko palico, da me kaznuje, ker sem mu ušel ter prebil dan, solus, med grmicevjem na celine. Jaz prav zelo verujem, da me je samo moje slabo iz gledanje rešilo palice.

»Svoje zbirke nisem nič pomnožil, odkar smo se videli.

Ako vam je mogoče na katerikoli način, pridite semkaj z Jupitrom. Želim vas videti danes zvečer radi neke zelo važne stvari. Zagotavljam vas, da je največje važnosti. Vedno Vaš

William Legrand.

V tonu tega pisma je bilo nekaj, kar me je navdajalo z velikim nemirom. Celotno slog se je bistveno razločeval od običajnega Legrandovega. O čem je mogel sanjati? Katera nova misel se je polastila njegovega vznemirljivega duha? S kakšno stvarjo največje važnosti je on utegnil imeti opravila? Jupitrova povest o njem ni pomenjala nič dobrega. Bal sem se, da je neprestana nesreča navsezadnje zmešala pamet mojemu prijatelju. Zaradi tega sem se pripravil, da spremim zamorca, ne da bi se obotavljal niti za trenotek. (Dalje.)

+ Gospoda zatajil. Ivan Hribar je zatajil svojega gospoda dr. Ivana Tavčarja. Tista roka, ki v Ljubljani sega v roko dr. Tavčarju, je včeraj segla v roko dr. Weisskerchnerju in mu častitala. Bog zna, ali je to tudi v »smislu sklepa« narodnaprednega shoda zaupnikov. Ivan Hribar ni to pot prvič zatajil dr. Tavčarja in njegove politike. O tem imamo celo vrsto podatkov in če bi vedel dr. Tavčar koliko dovtipov se radi tega nanj nareči, bi se popraskal za ušesa. Okolu dr. Tavčarja vstajajo zopet tiste sence, katere je včasih tako pobijal, ko je ogenje in žveplo spuščal proti »slogi«. Hribar opteta pajčevine politične neznajčnosti okolu dr. Tavčarja, ki kmalu postane muha v Hribarjevi pajčevini. To potrjuje tudi Biankinijev »Narodni List«, ki je gotovo o vsem dobro poučen in ki piše o »Jugoslovanskem klubu«: »Vsakdo obžaluje, da se tudi Slovenci »Ljudske Stranke« niso pridružili tej zvezi, a to tembolj, ker so tudi takozvani liberalni Slovenci izjavili, da stoje na pozitivnem krščanskem temelju in da ne bodo proti storjenim sklepom večine v verskih vprašanjih nikdar ne govorili, ne glasovali!!! Ali čuješ, dr. Tavčar, kaj se to pravi? »Slovenčeva« poročila potrjuje tudi Biankinijev »Narodni List«. Časih je dr. Tavčar v parlamentu spuščal ognjevitve govore proti škofu in duhovščini, sedaj so pa celo za take »govore« Hribarju zaprta usta. Ivan Hribar je zatajil svojega gospoda. Dr. Tavčar naj se pripravi na Hribarjeve poljube!

Skupaj s črnorizci. — To je za naše liberalce nekaj jako sramotnega. Noben pravi naprednjak ni smel niti sedeti na stol, na katerem je sedel kak črnorizec. Štrekelj Gabrščekovo glasilu »Soča« je upila: »Vun s farji iz našega političnega življenja, far v zakristijo!« — In zgodilo pa se je te dni, da je hud nasprotnik črnorizcev Ivan Hribar in njegov še hujši oproda Štrekelj, zaprosil hrvaške duhovnike, naj ju sprejmejo v svoj klub. In tako je prišlo. »Edinost«, posestirima »Soče« nori radi tega od veselja, češ: V jugoslovanskem klubu je sedem duhovnikov, v slovenskem pa so le štirje. Kje so sedaj ostali bojovníki proti »farjem«? Ne upajo se na dan, ker njihovo delegacijo rešujejo hrvaški »klerikalci«. Zato molče in se jeze. Da, tako je!

+ Kaj pa narodna napredna stranka? Ko je dr. Ploj zatajil svoje volivce in svojo kmečko zvezo, ga je kmečka zveza takoj pozvala, naj odloži mandat. To je dosledno in taka stranka pokaže, da je resna in ugledna. Hribar je slovesno, ne le trikrat, ampak še večkrat zatajil liberalno stranko. Če bi liberalci imeli kaj časti v sebi, bi ga morali zdaj tudi pozvati, naj odloži mandat. A ta stranka, izdajka in korumpirana od nekdaj, nima toliko značajnosti v sebi. Po tem jo lahko sodimo, in Hribar lahko krščanskim socialcem stiska roke in jim gratulira, ne da bi rivočeli liberalni volkovi zaradi tega kaj zatulili. Njih mostvo je slo po vodi!

+ Kako se človek lahko imenitnega dela. Z vso resnostjo je »Narod« poročal, da bi bil Hribar gotovo za predsednika zbornice izvoljen, če ne bi bil slučajno parlamentarni novinec, ter je pristavil, da iz tega vidi, kolik ugled vživa Hribar v parlamentu. Podobno je delal zase reklamo tudi dr. Masaryk. Niegov list »Čas« je pisal, da če ne bi bilo »klerikalcev«, bi bil gotovo Masaryk izvoljen in da on brez dvoma združi izmed vseh čeških kandidatov največ glasov na svojo osebo. Tudi to je bila le reklama, ki se pa zdaj maščuje s tem, da se drugi krvavo iz nje norčujejo, ker razun Masaryka samega ni nihče nanj mislil.

+ Dr. Ploj se je začel prati v »Narodu«, pa jako nerodno. Če se v glasilu liberalne stranke primerja dr. Korošec »pijanemu žganjarju«, mi res ne vemo, koliko to opere dr. Ploja. Tudi je neresnično, da bi bil »Slovenec« kdaj dr. Ploja v »nebesa povzdigoval«. »Slovenec« je le iz strankarske discipline priporočal od kmečke zveze postavljeno kandidato dr. Plojevo. Kakor se vidi zdaj, g. dvorni svetnik nima toliko političnega takta in čuta dolžnosti, kakor »Slovenec«, zlasti pa mu manjka popolnoma onega čutila, vsled katerega bi vsak poslanec, če mu stranka izreče nezaupnico, moral takoj odložiti svoj mandat. Dr. Ploj je izdal svoje volivce in stranko, ki ga je kandidirala. Zato je dobil od svojih volivcev poziv, da odloži mandat. Dokler tega ne stori, se sploh noben resen parlamentarec z njim meniti ne more. Za »Jugoslovanski klub« je pa jako fatalno, da ima takega podpredsednika, ki bi moral po vseh parlamentarnih pravilih odložiti svoj nezasluženi mandat.

+ Kmečka zveza za ljubljansko okolico. V nedeljo, dne 30. junija ob 3. uri popoldne bo v veliki dvorani hotela »Union« ustanovni shod kmečke zveze za ljubljansko okolico. Gre se za pravice kmeta. Zveza vseh kmetov naj pripomore, da se ložje in prei dosežejo. Kmečka zveza bo občevala s svojim poslancem, izražala želje in potrebe posameznih občin in cele okolice. Zato naj bo vsak zaveden kmet — somišljenik S. L. S. — ud te zveze. Vsak naš somišljenik naj pride na shod! Vstop k shodu je dovoljen samo z vstopnico, ki je brezplačna in katero naj vsak prinese s seboj. Z ustanovitvijo kmečke zveze bo položen temelj za izboljšanje stanja kmetov. Na shodu poroča naš poslanec g. dr. Ivan Šusteršič. Pridite gotovo ob vsakem vremenu. Združimo se v mogočnem klicu: **Kmetu pravice!** — Pripravljalni odbor.

Slovenske vseučilišče. Petičijo za slovenske srednje šole in vseučilišče sta vložili slov. kat. akad. društvi »Danica« na Dunaju in »Zarja« v Gradcu ter »Slovenska Dijaška Zveza« v Ljubljani. Včeraj je vložil v parla-

mentu dr. Šusteršič nujni predlog za slovensko vseučilišče. Akcija je vzelo v roke parlamentarno zastopstvo. Akcija je jako široko razpredena. Tudi naši zastopi so v najožji zvezi z našimi poslanci.

Odgovor Hribarju. Župan neke velike gorenjske občine nam piše: Hribar pošilja do nas županov pozive za prošnjo za slovensko vseučilišče. Izjavljam v svojem imenu, da na Hribarjev poziv ne podpišem in ne odpošljam nič, in menim, da bodo moji tovariši, pristaši S. L. S., katerih je velika večina, kot en mož istotako storili, ker Hribarju ne bomo za stalož. S Hribarjem kratkoma ne občujemo.

Osrednji odbor za S. Gregorčičev spomenik v Gorici je sklenil v svoji zadnji seji dne 26. junija 1907, da postavi na grob pokojnega pesnika preprost, a umetniški kamen. Gledé na znane pesnikove intencije in na nabrano svoto se je določilo, da se izda v to svrhu največ 3000 K (s prevozom in postavljenjem vred). Odbor vabi slovenske umetnike, da mu pošljejo do konca septembra tekočega leta primerne načrte (skice) nagrobnika s preudarkom. Osnutki se na željo vrnejo, a ne honorirajo. Slovenske liste vljudno prosimo, da ponatisnejo ta poziv.

Volitev občinskega starešinstva na Trati pri Gorenji vasi. Dne 24. t. m. je bil izvoljen županom Anton Uršič, posestnik na Hotavljah. Svetovalci so: Anton Pintar, Franc Demšar, posestnika v Sestranski vasi; Anton Dolinar, posestnik v Gorenji vasi, in Matija Jenko posestnik v Todražu. Vsi so veljavni, ugledni in odločni pristaši S. L. S.

+ Proti premeščenju moškega slovenskega učiteljskega je protestiral na predlog dr. Veniera goriški občinski svet. Županu so pa naročili naj v Trstu in na Dunaju stori vse potrebne korake, da se prepreči premeščenje slovenskega učiteljskega v Gorico. Županov »klub« dveh mož bo imel sedaj priliko pokazati moč. Slovenskim županstvom in drugim zastopom pa kličemo: Na noge!

+ Na srbskega prestolonaslednika so 23. junija streljali ogrski finančni stražniki. Prestolonaslednik princ Jurij je namreč blizu Belgrada po Savi ribaril in se blizal ogrskemu obrežju. Ogrski finančni stražniki so mislili, da je tihotapec in so ga pozvali, naj priplove k obrežju, da preiščejo ladjo. Princ Jurij ni ubogal in je veslal mirno proti srbskemu obrežju. Nato so finančni stražniki jeli na princa Jurija streljati, pa ga k sreči niso zadeli.

+ Manifestacijsko zborovanje za slovensko in drugo češko univerzo se vrši na Dunaju v četrtek, 27. t. m., v češkem Narodnem domu (XV. Turnergasse 9).

— Umrli je v Trstu trgovec z lesom g. Ivan Premrov.

— Prodaja posestva v Kandiji pri Novem mestu. Gospod Fran Kovač bode dne 1. julija t. l. ob 10. uri dopoldne potom prostovoljne dražbe prodajal tri hiše z gospodarskimi poslopji vred. — Mej temi nahaja se stara, izborna obiskana Jakšetova gostilna, v kateri hiši se nahaja mnogo prostornih sob in tri velike obokane kleti. Zraven hiše tik ob Krki stoji stara pivovarna, v koji se je še pred 50 leti pivo varilo. V isti so vzdani še vsi kotli itd. in bi bilo to poslopje zelo pripravno za obnovev majhne pivovarne. Bilo je nekdaž tu v Novem mestu pet pivovaren, sedaj ni nobene in ni dvoma, da bi se vsaj ena dobro obnesla. Tudi za izvrševanje usnarske obrti bilo bi to poslopje kaj pripravno. Opozarjamo s tem vse podietnike te vrste na to prodajo radi tega, ker želimo, da bi kupilo to posestvo domačin Slovenec, ne pa kak zagrižen Nemec, kar se v enakih slučajih kaj rado zgodi.

— Mož umoril svojo soprogo. V okolici Labina (okraj Pazin) je policiji došlo poročilo, da je nenadoma izginila iz hiše posestnika Miletta njegova soproga. Preteklo soboto pa so našli truplo pogrešane žene v suhi strugi potoka, ki teče skozi vas, pokrito s prstjo in kamenjem. Ker so takoj jeli sumiti, da je najbrže Miletta sam umoril svojo ženo in jo zanesel na omenjeni kraj, so ga izročili okrajnemu sodišču v Labinu.

— Kamniška koča na Sedlu otvorila se bode dne 27. junija t. l. Pot iz Bistrice na Sedlo (3 ure) je lepa in složna. Koča je praktično urejena in z vsem preskrbljena. Nadejati se je torej obilnega obiska.

— Št. Lorenc ob Temenici. V nedeljo, 23. junija ponoči je strela udarila v Podnožnikov pod na Korenitki. Vnelo se je hitro. Zgorela so vsa gospodarska poslopja razven kozolca, orodje in ravnokar spravljeno seno. Živino so rešili. Ubogi mož je že pred 20 leti popolno pogorel. — Hud naliiv je bil tudi pred 14. dnevi proti severu. Na nekaterih krajih je voda odnesla vso prst iz vinogradov in zasula ter poplavljala travnike v nižini. Nekaterim še kositi ne bo kazalo.

— Za zgradbo pristanišč v Dalmaciji je trgovinsko ministrstvo že razpisalo oferte. Gre se sedaj za pristaniška dela v Šibeniku, Splitu in Gružu. Stroški so proračunani na 1.597.000 kron.

k Prvi kongres štajerskih in koroških krojaških zadrug se vrši 29. in 30. junija v Celovcu.

— Napad na hrvaške delavce. Dne 21. t. m., okoli pol 10. ure zvečer, pilo je več hrvaških delavcev v veži krčme Matije Bete-linija na Brdu pri Viču. V posebni sobi sta bila delavca Janez Zadnikar in Franc Škof. Oba sta iskala prepira in pretepa in res sta naskočila hrvaške delavce; prišlo je do boja, pri katerem so zadobili razni vdeleženci več lahkih okvar. Škof je dobil udarec na glavo,

da je padel in se onesvestil. Zadnikar je letel v vas in kričal, da so v Betelinijevi krčmi Hrvatje škofa ubili. Takoj se je zbrala četa možkih, oboroženih z gnojimi vilami, sekirami in koli, ter naskočila Betelinijevu krčmo. S silo so vdrli v hišo in iskali Hrvatov. Ker jih pa niso tu našli, naskočili so barako, katera je služila hrvaškim delavcem za prenočišče. Hoteli so s silo vlomiti vanjo. Metali so po kilogram težke kose opeke skozi okna in razbili več šip. Ker se je pa tudi drugi dan hrvaškim delavcem grozilo s pobojem, pobegnili so od dela, pustivši svoje delavske knjižice in njih prtljago v baraki, in se vrnili domu. Pet glavnih razgrajčev so vtaknili pod ključ.

— **Meso v Gradcu** bodo od 1. julija t. l. prodajali: kg volovskega mesa od 126 do 158 vin., kg kravjega in bikovega mesa pa od 102 do 134 vin.

— **Kolportaža v Zagrebu.** V Zagrebu je dovoljena kolportaža časnikov in prvi jo je uvedel „Obzor“. Ta novost je nekaj posebnega i za občinstvo i za redarstvo, ki najbrže niti ne razume, kaj je kolportaža, ker prepoveduje dečkom glasno klicati ime lista. Vsak del mesta ima svojega posebnega kolporterja.

— **Samoumor v bolnici.** V Trstu je skočil 42 letni Anton Piron iz II. nadstropja bolnice in se ubil.

— **Stavka klesarjev v Nabrežini** se je vsled doseženega sporazumljenja končala. Vspehov ni imela.

— **Strelo omamila več ljudi.** — V nedeljo 16. t. m. popoldne je med nevihto z malo dežjem na Vojškem v Mrzli Rupi treščilo v lipo pred hišo pri Gomilnikarju. Strelo je šla tudi v hišo, kjer je vedrilo več ljudi. Strelo je omamila vse, kar jih je bilo v izbi, le stari ženici, ki je ostala v kuhinji, je prizaneslo. Ko je žena šla v hišo, našla je vse na tleh brez zavesti. Začela jih je tresti in premetavati tako, da so pomalem kazali, da je še življenje v njih. Prišel je tudi gospodar, ki se je bil zamudil na Vojškem in je pomagal ljudi spravljati po konci. Vsi so bili tako omamljeni, da se niso mogli dolgo zavesti. Nekateri še v pondeljek niso vedeli, kaj je z njimi. Eden je bil tako omamljen, da je vpil, da ga je nekdo zaklal, tiščal se je pod vratom, da mu kri ne ide, akoravno ni bilo nikjer rane. Drugemu je strelo užgala dolge trake po roki in čez prsi. Druge škode hvala Bogu ni bilo.

— **Vinogradi v Vipavski dolini** kažejo letos dobro letino. Brez dvoma bo potem tudi kupčija zadovoljiva.

— **Priznala tatvino — a bila oproščena.** V soboto sta sedela na zatožni klopi pred porotniki v Trstu 18-letni Karol Styl iz Nemškega Broda na Češkem, in 16-letni Josip Ghünther iz Budimpešte, ki sta bila sobarja v hotelu „Bristol“ v Opatiji. Meseca aprila t. l. je Styl vkral dragocen uhan grofice Lamédzan v hotelu „Bristol“. Vkradeni uhan je bil vreden 1000 K. Nekaj dni pozneje je dal Styl uhan Ghüntherju, da ga nese zastavit na Reko. V zastavljalnici se jim je zdelo čudno, da ima 16-letni dečko tako dragocen uhan, in dali so Ghüntherja aretovati. Na razpravi sta oba toženca jokaje priznala svojo krivdo in izjavila, da jima je jako žal, da sta to zagrešila. Branitelj dr. Laneve je poudarjal, da je to njiju prvi greh in je predložil porotnikom, da če ju obsodijo, prideta v ječo, kjer bo družba slabo vplivala na njiju. Če ju pa oprostite, je gotovo, da mladeniča nikdar ne zagrešita nepoštenega dejanja, kajti dobila sta dobro lekcijsko. Od porotnikov je odvisno, da jima podajo roko in ju zopet dvignejo in spravijo na pravo pot. In porotniki so tudi res storili tako: Soglasno so zanikali krivdo glede obeh in vsled tega sta bila oproščena.

— **Umrla je ljubljanski bolnišnici** 21. t. m. gospa Marijana Kenda, velezdana gostilničarka v Bači pri Sv. Luciji. Po njeni želji se je truplo prepeljalo k Sv. Luciji in položilo v grob pri Sv. Mavru. Pred kakimi osmimi leti je bila od hudobnega človeka ponoči napadena in na več krajih hudo ranjena. Zaradi nasledkov ene rane je morala iti zdaj v Ljubljano k operaciji, ta se je sicer dobro posrečila, a že po par dneh je umrla za srčno kapjo.

— **Promoviran bo 27. t. m. za doktorja filozofije g. Fran Šturm.**

Štajerske novice.

Š **Slov. katol. akad. društvo „Zarja“** v Gradcu ima svoj 4. redni občni zbor v petek, dne 28. t. m. ob pol osmi uri zvečer pri „Zeleni Štajerski“. Vspored: 1. Branje zapisnikov, 2. poročilo odbora, 3. volitev revizorjev, 4. sluchajnosti.

Š **Železniškega čuvaja povozil vlak.** Včeraj dopoldne je mešani vlak, ki pelje iz Ljubljane na Dunaj povozil pri Tremarjih blizu Celja železniškega čuvaja Franca Pavčnika. Nesrečnežu je šlo kolo preko glave in mu zdrobilo eno roko in eno nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je čez pol ure umrl.

Š **Obešenega so našli včeraj zvečer** v gošči pri gostilni „Waldhaus“ poleg mestnega parka v Celju nekega mladega moža, katerega pa niso mogli takoj spoznati, ker je že zelo izpremenjen. Visel je že dalj časa.

Š **Smrt v banji.** Mrtvo so našli v graški hiralnici 54-letno Marijo Korz in sicer v banji. Pogrešili so jo že v soboto, našli so jo pa šele v ponedeljek.

Š **Zmešalo se je** v pokojenemu orožniškemu četovodji Mihaelu Cerniču v Mariboru tako, da se je poizkusil obesiti, kar so pa preprečili. Cerniča so odpeljali v graško norišnico.

Š **Svojega brata zaklal.** V Hrastju je zaklal 24-letni Peter Šavperl svojega brata Bogomira Šavperla. Morilec je po umoru taval celo noč okrog in se je zjutraj ob 6. sam javil orožnikom, ki so ga oddali mariborske-mu okrožnemu sodišču.

Ljubljanske novice.

li **Vsesokolski zlet.** Danes ob polu 12. ponoči se pripelje na južni kolodvor 200 dal-matinskih Sokolov. Prenoče v Ljubljani, kjer počakajo jutrišnjega posebnega vlaka v Pra-go, ki odhaja ob 7. uri zjutraj. Hrvaški in šta-jerski Sokoli se pripeljejo jutri zvečer ob polu 6. uri z brzovlakom v Ljubljano. Ob 8. uri zvečer se odpeljejo z dvema posebnima vla-koma v Prago.

li **V hotelu »Union«** se je nastanil general-major baron Kirchbach, poveljnik 12. infan-terijske brigade, ter inšpiciral danes tukajšnji bataljon 17. pešpolka.

li **Premeščen je** sodni kancist g. Ivan Bizjak z Brda v Ljubljano. Na njegovo mesto je imenovan pisarniški oficijant g. Albin Prepeluh. — Načelnik postaje v Trbovljah g. Em. Malavrh je prestavljen v Ljubljano, kjer mu je poverjeno nadzorstvo nad skladišči juž-nega kolodvora.

li **Na ljubljanskem južnem kolodvoru** so povišani v službi gg.: pristava sta postala gg. Marko Kromar in Franc Počkar, uradnica in biagajničarka pri III. blagajnici gospica Fani Plehan. V kurilnici je postal komisar g. inženirSešerko. Vlakovodje so postali gg.: Blaško, Blumauer, Tiran, vlakovodij namestniki pa gg. Kokolj in Krainer. Načelnik v Borov-nici postane g. pristav Kneisel.

li **Prijeta tatvica.** Včeraj je bila aretovana 1885 leta v Novi vasi pri Blokah rojena in tja pristojna, brezposelna Frančiška Setinova, ker je sumljiva, da je pred kratkim ukradla v prodajalnici Ivana Kosa v Florijanskih uli-cah 9 K vredne čevlje. Aretovanka je tudi sumljiva, da je ukradla dne 22. t. m. na Marti-novi cesti št. 1 služkinji Amaliji Gaberskovici 18 K vredno obleko. Izročili so jo sodišču.

li **Z nožem.** Danes ponoči je prišel pred kavarno »pri Slonu« 24-letni pevec Leon Pas-quelle iz Gradca in pričel, ker je bila kavarna že zaprta, razbijati po vratih. Ko je prišel ku-har Leon Marolt Pasquelleta opozoriti, da je kavarna že zaprta, je to tega tako razka-čilo, da je potegnil nož in sunil z njim Marolta v glavo in desno roko, ter ga poškodoval. Marolt je zbežal k vratarju, kjer je čakal toliko časa, da je prišel policijski stražnik, ki je Pasquelleta aretoval.

OBČINSKE VOLITVE V PULJU.

Občinske volitve v Pulju se bodo vse-kakor še enkrat vršile. V III. razredu je ka-mora zmagala s 150 glasovi večine. Opozicija je vložila protest, na katerega podlagi bodo sedanje volitve gotovo razveljavljene, kajti za kamoro je glasovalo 80 mrtvih, s ponare-jenimi pooblastili 60 oseb, zakonitih glasov opozicije je bilo zavrnjenih 254 in nad 20 tujih podanikov je glasovalo za kamoro, torej —

414! V kratkem bo kamori v Pulju odzvo-nilo!

Včeraj je volil I. razred. Gospodarska stranka je dobila 145, italijanska stranka 148 glasov. Gospodarska stranka je vložila 8 ute-meljenih protestov.

Telefonska in brzovarna poročila

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 26. junija. Seja načelnikov klub-ov je sklenila, da se napravijo veliki odseki 53 članov, v katerih bodo imeli klubi na 10 po-slancev enega člana, v malih odsekih po 26 članov, bodo imeli klubi na 20 poslancev ene-ga člana. Divjaški dobe v odsekih enega poslanca. Ta predlog bo jutri stavil v zbornici dr. Šusteršič. Ministrski predsednik Beck je naznanil, da bo jutri v zbornici predložil pred-log o spremembi poslovnika. Predsednik dr. Weisskirchner je naznanil, da si bo izprosil dovoljenje zbornice, da izrazi cesarju kot od-govor na prestolni govor lojaliteto zbornice. Dr. Lueger bo stavil jutri nujni predlog naj se izvoli odsek za proslavo cesarjevega vla-darskega jubileja. Chiari bo stavil predlog, naj bo pet podpredsednikov. V kvotno depu-tacijo je izmed jugoslovanov odposlan po-slanec Povše. Predsednik dr. Weisskirchner je prosil, naj bodo utemeljevanja nujnih pred-logov kratka. Sklenilo se je rešiti nujne pred-loge najprej po tem-le redu: 1. Saniranje de-želnih financ. — 2. Discipliniranje uradnikov. — 3. Prestopki pri galskih volitvah. — 4. Starostno in invaliditetno zavarovanje. — 5. Odsek za proslavo cesarjevega jubileja.

PROTI PREMESTITVI SLOVENSKEGA UČITELJŠČA V GORICO.

Dunaj, 26. junija. Poslanec Marani je vložil v državnem zboru interpelacijo proti nameravani premestitvi slovenskih učiteljš-kih razredov iz Kopra v Gorico.

NOVI HRVAŠKI BAN.

Budimpešta, 26. junija. Cesar je sprejel demisijo hrvaškega bana Pejačevića. Za novega bana je imenovan predsednik viš-jega sodišča v Zagrebu Rakodczay.

Zahvala.

Povodom prerano umrle, iskreno ljubljene soproge, oziroma mame, gospe

Anice Primožič roj. Veber

izrekamo tem potom vsem sorodni-kom, prijateljem in znancem, ki so izrekli sožalje in se udeležili žalost-nega spreveda, iskreno zahvalo. Pre-srčno se zahvaljujemo pevcem za ganljivo petje, posebno gospodu nad-učitelju Antonu Soncu iz Železnikov, ki se je pri tej priliki pokazal prave-ga, požrtvovalnega stanovskega to-variša.

V Sorici, 24. junija 1907.

1440 **Žalujoči ostali.**

Gospodična z dežele

išče

stanovanja

s hrano

za takoj. — Po-nudbe na uprav. „Slo-venca“.

1436 **2**

1442 10—1

sprejme takoj s popolno oskrbo Janko Šink, svečar in lehtar v Kranju.

Proda se v Kamniku enonadsstropna hiša

v lepi legi, za vsako obrt pripravna, z lepim gospodarskim poslopjem, vrtom in korporacijsko pravico. Na-tančnejše se izve pri **T. Šentakak, Vransko.**

1441 3—1

Za **počitniško** dobo ali tudi dalj se **odda v št. Vidu nad Ljubljano** 1438

stanovanje

obstoječe iz **dveh sob in ku-hinje.** Več se izve pri Pavlu Brencetu istotam štev. 69.

A 1. 389/—5.

Prostovoljna javna dražba

1447 1—1

različnega pohištva, perila in obleke vrši se dne

28. junija 1907 ob 9. uri dopoldne

v Ljubljani, Kapiteljske ulice št. 11, I. nadstropje.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I., dne 25. junija 1907.

Meščanski hotel „Lloyd“

V **četrtek 27. junija**

KONCERT

Ijubljanske društvene godbe

Člani prosti, nečlani plačajo **40 h** vstopnine.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

1445 1—1 **Karl Tauses,** restavrat.

Naznanilo.

Roman Vidoni v Dobrunjah, last-nik nove opekarne (Ring-ofen), priporoča slavnemu občinstvu **dobro žgano** stavbeno

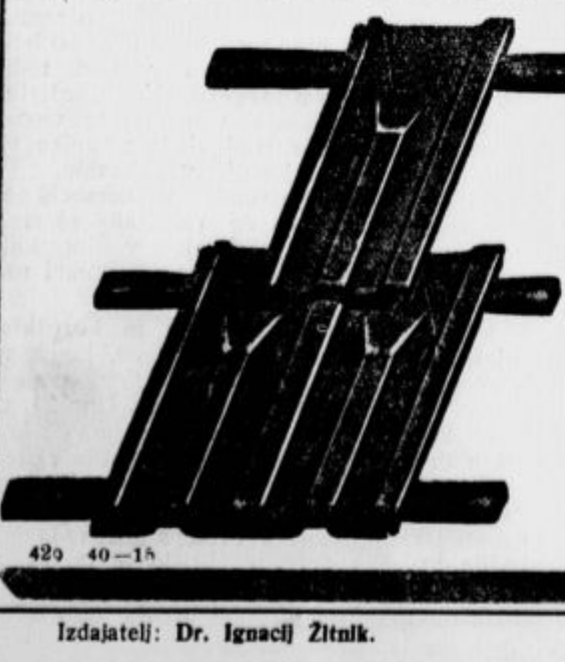
OPEKO

Zaloga velika. - Postrežba točna in nizke cene. 1439 4—1

- VINO -

Iv. Zechner v Brežicah štev. 30 prodaja svoja **vina s sromeljskih gor, ru-deče** po 22 in 23, **belo** po 23 in 24 kr. liter. Kupci naj se izvolijo sami potruditi k poskušnji, ker se vzorci ne pošiljajo.

1444 6—1

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

opekarna in zaloga peči, nudijo vsako poljubno množino patentiranih

zarezanih strešnikov

„Sistem MARZOLA“ (Strangfalzzlegel) „Sistem MARZOLA“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vsak strešnik se zamore **na late pribiti ali pa z žico privezati**, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorke in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki. Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. Sprejmejo se zastopniki.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik. Tisk »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.

Manifestacija graškega slovanskega dijaštva v prilog slovenskih kulturnih zavodov.

Predvč. se je zbralo slovansko graško dijaštvo, da povzdigne o priliki otvoritve drž. zbora vnovič svoj glas za svoje prve kulturne zahteve — za vseučilišča.

Zborovanje se je vršilo v trgovskem domu. Predsednikom manifestačnega zborovanja izvoljeni gospod Steblovnik (»Triglav«) pozdravi vse zbrano slovansko dijaštvo in utemeljuje važnost današnjega zborovanja. Ponavljamo zahtevo naših prvih kulturnih zavodov, ki so nam pogoj nadaljnjega obstanka. Storit moramo to sedaj, ko po novi volivni pravici prevladuje slovanski značaj v parlamentu. Ne prosimo, zahtevamo svoje pravice. Manifestiramo danes v prvi vrsti za slovensko vseučilišče in slovenske srednje šole in se hočemo obenem pridružiti zahtevam drugega slovanskega dijaštva.

V predsedstvu so bili poleg tega voljeni zastopniki Hrvatov, Srbov, Čehov in Poljakov, zapisnikarjem pa gospod Pučnik, Pirnat in Gorjanc.

Prvi govornik Stibler (»Tabor«) utemeljuje upravičeno potrebo slovanskega vseučilišča. Slovanski narod ponavlja že 60 let svojo zahtevo po univerzi, zahteva je torej stara kakor narodna zavest. Jasno in krepko so naši predniki to zahtevo vladi povedali.

Stadion in Hartel sta v imenu vlade priznala potrebo slovanskega vseučilišča, obljubljala sta, toda nič storila. Toda Slovenci nismo molčali, znamenje, da naša zahteva ni bila strankarska in neutemeljena. Približal se je preobrat. Nemško nadvladje se je jelo rušiti. Slovanski narod je zopet povzdignil glas. Vlada je priznala potrebo naše in deloma ugodila, 1848. leta smo imeli v Ljubljani slovenska predavanja. Če smo torej imeli po vladnem mnenju moči za vseučilišča predavanja, tedaj je krivično očitjanje od strani nasprotnikov, ko trde da nimamo sposobnih moči. Danes so moči na razpolago, vlada naj le pokaže svojo voljo. Da je bila univerza že tedaj potrebna, nam je dokaz dejstvo, da je imel tedaj (1848) profesor Unger v Ljubljani 203 slušateljev, profesor Kranjc pa je imel prvo leto 60 slušateljev; jasno je, da vlada tedaj ni opustila teh predavanj radi števila slušateljev. Vzrok je bil nemški šovinizem, ki je dobival vedno večje dimenzije. Tudi pozneje smo imeli na graški univerzi predavanja v slovensčini. Jasno je, da je vlada od časa do časa spoznala upravičenost slovanskega vseučilišča. Danes bi pohajalo slovansko vseučilišče najmanj 600 dijakov, oziroma če odštejemo 30% onih, ki bi šli na tuja vseučilišča okrog 450. Potrebno je popolno slovansko vseučilišče, potrebna je tudi medicinska fakulteta ki bi bila na slovanskem Balkanu za sosednjo druga. Tudi finančnih zaprek bi ne bilo, ker sta dežela in Ljubljana pripravljene storiti s tem svojo dolžnost. Ker je slovansko vseučilišče naša kulturna potreba, zato zopet zahtevamo, da se nam ugodí. (Burno odobravanje.)

Drugi referent Kelemina (»Triglav«) utemeljuje potrebo srednjih šol. Zasedanje zgodovino zahtev v tem oziru in utemeljuje potrebo in pa nujnost, da to zahtevo stavimo v zvezo s slovenskim vseučiliščem. Dokazuje statistično potrebo, da imamo popolne slovenske srednje šole.

Na to utemeljuje kratko in predlaga gosp. Puntar »Zarja«, resolucije v smislu obeh referatov:

I. Slovansko visokošolsko dijaštvo, zbrano na javnem zborovanju v Gradcu dne 24. junija 1907 opozarja visoko vlado, da postavnim potom zajamči izpolnitev sledečih zahtev:

1. Takoj naj se prične s pripravami za ustanovitev popolnega slovanskega vseučilišča v Ljubljani.

2. Slovenska pravna fakulteta v Ljubljani naj se otvori takoj, ko so za to dani vsi pogoji.

3. V vseh srednjih šolah, gimnazijah, realnih in učiteljskih v slovenskih delih avstrijskih kronovin se uvedi takoj splošni slovenski podučni jezik, njihova uprava pa naj se preosnuje tako, da bo odgovarjala razmerju učencev po njih narodnosti.

4. Ustanovi naj se drugo češko vseučilišče v Brnu.

II. Zborni slovenski dijak v Gradcu prosijo vse slovanske poslance, da delujejo najodločnejše in z vso silo na to, da se čimprej uresniči zavedene upravičene zahteve. (Sprejeto z glasnim odobravanjem.)

K sklepu moramo omeniti, da je senat graške univerze z naravnost otročji izgovori odbil prošnjo za dvorano na univerzi. Rektor se je izgovarjal na sledeči način:

1. Da imamo na programu srednje šole, kar ni čisto akademična zadeva.

2. Stvar je politična ker se stavi v resolucijah zahteva po češki univerzi.

3. Dejal je da tudi Nemcem zadnjič ni dovolil dvorane. Čisto umevno, kajti nemško dijaštvo je hotelo zborovati, da se posvetuje o »Südmarki« in »Schulvereinu«. Torej Nemci so hoteli zborovati v imenu krivice, da bi Slovencem jemali njih pravice, njih posest; slovensko dijaštvo pa je hotelo manifestirati za svoje kulturne pravice. In akademični senat je obe zborovanji vrgetl v isti koš. Res modrost graškega akademičnega senata je velika. Nov dokaz, kako krivičen je senat napram slovenskemu dijaštvu in kako potrebujemo svoje univerze. Tudi to krivico je povdarjal manifestačni zbor in najodločnejše protestiral proti takemu ravnanju. Tako se je končalo impozantno zborovanje v prilog slovenske univerze.

Slovanski dnevi v Pragi.

Razni časopiši priobčujejo zanimive podatke o slovanskih dnevih v Pragi, povodom vsesokolskega zleta dne 29. in 30. t. m.

Nekaj črtic posnemamo:

Dosedaj je prijavilo svojo udeležbo 20 tisoč članov in članic raznih slovanskih društev. Hrvatov in Srbov je med njimi 500, Slovencev 370, Francozov 200 in 170 Bolgarov. Poljaki-sokoli so udeležbo odpovedali, vendar se udeleži po deputaciji lvovski občinski svet.

Ameriški Čehi so prinesli »Češki Matici Školski« v dar 10.000 K. O poti 300 ameriških Čehov v domovino se poroča:

Ameriški Čehi so prišli zdravi na breg Evrope ter so se ustavili dlje časa v Parizu. V nedeljo 16. t. m. priredili so jim Parižani veliko slavnost na boulevard Voltaire. Pariški občinski svet s prefektom na čelu pa jih je pozdravil na magistratu. V nedeljo zvečer so ameriški Čehi nastopili pot v domovino preko Nancy. Uprav do mej češke kronovine so jih spremljali delegatje Unie francoskih gimnazij. V Brodu pa so jih sprejeli odposlanci iz Prage. V torek 18. t. m. ob 7. uri zjutraj je prispel drugi del ameriških Čehov s posebnim vlakom v Prago. Na peronu so bili zbrani najodločnejši zastopniki Prage. Čim so ameriški Čehi razvili na peronu svoje tri zastave, vzvalovilo je nepopisno navdušenje, ki se je neslo tudi na ulice. Nato so Američani odkorakali v prostorno čakalnico I. razreda, kjer je bil zbran cvet čeških dam, ki so goste obšipale s cvetjem. Nato jih je pozdravil starosta češkega Sokolstva dr. Scheiner.

Voditelj ameriških Čehov, gospod inženir Jedlička, mu je odgovoril imenom Američanov:

»Dragi bratje in sestre! Utrujen po 14-dnevnem potovanju in premagan od čutil, v resnici ne vem, kaj bi vam rekel. Prišli so k vam možje, ki so že po 40 let v Združenih državah, pripeljali so seboj svoje hčere, ki so se tam rodile, in pripeljali so seboj svoje sinove, ki so tam bili odgojevani v angleških šolah. Ali kakor Čehi nismo pozabili svojo dečo opozarjati na to, da so sinovi češkega naroda. Oni se niso odrodili! Pa glejte; najlepši dokaz je ta, da oni, ki nikdar niso zrlji svoje prave domovine govore v tako gladki češčini! Prišli smo k vam, da se ogrejemo na vaših srečih, da bomo mogli povedati svojim rojakom širom severoameriških planjav, kako silno se vnema češko srce za svoje prekomorske brate. Mi živimo daleč, ali živimo z vami. Vedno, kedarkoli slišimo, da se je v stari domovini nekaj koristnega doseglo, vedno nam je to migljaj k daljšemu delu. Ko smo odhajali z 71. ulice v Novem Yorku, kjer smo se nastanili, prva misel naša je bila posvečena matički Pragi. To je najkrajše in naša življenja, ko stopam na posvečena tla svoje domovine, ki je nisem še nikdar videl, ker sem rojen v Ameriki in nikdar se nisem srkal zraka svoje očetinje. Matička, zlata Praga, ti češka krasna zemlja, ti sen naših mladih dni! Bodi pozdravljena ob tej prvi naši stopinji! Naj živi, naj cvete, naj raste naša mila domovina! Na zdar! (Nepopisno navdušenje). Tako pristrčen je bil sprejem, da so se solzili radosti in ginjenosti možje in dame.

Mladi češki Američani, ki niso mogli priti v Prago, so poslali češki deci v Pragi prekrasno zastavo v dar, ki se slavnostno izročí »Češki šolski matici«. Med Američani je tudi precej Slovakov, ki so tudi prinesli seboj krasno zastavo, katero poneso v dar slovaški deci v Turčanski Sv. Martin, ki je tako nesrečna, da mora obiskovati mažarske šole.

Češka prestolnica dobiva že slavnostno lice. Po ulicah kjer bo šel sokolski sprevod, stavi mestna občina velikanske maje, kjer bodo vihrale zastave. Posestniki hiš dičijo svoje domove z zastavami in zelenjem. Na staromestnem trgu pred magistratom se gradi velika tribuna, kjer bodo vsprejeli navzoči dostojanstveniki in reprezentanti vseh narodov. Na telovadišču so dela skoraj že gotova. Tudi na vltavskih otokih je opažati živahno gibanje za priprave slavnostne razsvetljave, ki bo v petek 28. t. m. zvečer. Po ulicah, kjer se bo pomikal sprevod, so okna že vsa oddana. Tujci, iz različnih krajev, ki prihajajo dan za dnevom, ponujajo horendne vsote 40—50 K za prostor na oknu za dobro slavnostnega sprevoda. Vseobče je mnenje, da bo na telovadišču primanjkovalo prostora za gledalce. Tribune so razmerjene za 80.000 gledalcev, ali dnevno se oglašajo novi, ki bi radi dobili sedež, ki pa so že vsi razprodani. S prodani mi vstopnicami in s prispevki Sokolstva ima že sedaj »Obec Sokolska« večino stroškov za gradnjo vežbališča pokritih. Samo, da bi Jupiter Pluvius bil naklonjen. Pražani namreč pravijo, da na Petra in Pavla rado dežuje.

V četrtek dne 27. t. m. popoldne pridejo s posebnim vlakom Bolgari in Srbi, ki potujejo iz Belgrada preko Budimpešte in Dunaja.

Za Slovence ki pridejo v Prago, bo gotovo največja zanimivost beneška noč na Vltavi, ki se priredi v petek 28. junija ob pol deveti uri zvečer. Izpod Vyšehrada, kjer je nekdanj kraljevala Libuša, pa do Karlovega mostu bo prirejena »Regata na Vltavi«. Regate se vdeleži preko 40 velikih ladij, kjer bo prostora za 12.000 oseb. Vstopnina na ladjo je 1 K za osebo. Razven tega bo občinstvu na razpolago na stotine čolnov. Ob Žofinskem otoku bo reprezentančna ladja za goste. Glavna atrakcija pa bo umetalni ogenj. Umetalni ognji pa se bodo zažigali v sredini Vltave na posebnih ladjah. Pričetek slavnosti na Vltavi bodo oznanjali streli iz topov kmalu po osmi uri zvečer. Razni znameniti praški prospekti bodo krasno razsvetljeni. Po dovršeni regati se vrši na strelnem otoku prijateljski večer z brati Čehi.

V soboto dne 29. junija začne se ob 6. uri zvečer ljudska veselica na vystavišti (prostoru za razstavo). Okolu češke chalupe in pod vrbami bodo imeli svoj prostor jugoslovanski gostje, kjer bodo gostje pozdravljeni ob tamburašev ter od praškega jugoslovanskega pevskega društva »Ilirije«. Okolu restavracije Budejeviške pivovarne bodo imeli svoj tabor severni Slovani, kjer bo igrała slovaška godba. Pred prumyslovým palacem (obrtina palača) bo igrala slavnoznana Kmochova sokolska godba. Vsa obrtna palača bo spremenjena v velikansko restavracijo. Tudi v nedeljo 30. t. m. bo na razstavišču narodna slavnost. V ponedeljek 1. julija ob 1. popoldne bo sokolski zajutrek v obrtni palači.

Dne 23. t. m. se je sijajno izvršila javna telovadba praških čeških dam. Telovadilo je nad 500 gospej in gospodičen.

Za sokolski zlet so izdane posebne določbe, katerim se ima vsak pokoriti. Kar najstrožje se ukazuje, da tudi nočno življenje v mestu ne sme nikdar prestopiti mej dostojnosti in da se je izogniti vsemu, kar bi moglo omadeževati dobro sokolsko ime.

Da se zajamči izvedba vseh teh določil, se je v tehničnem odseku C. O. S. osnovala nadzorovalna komisija, ki ji je dana najširša oblast in ki se preveri, da se ni govorilo gluhim ušesom, ki dožene na licu mesta krivca, mu odvzame sokolske znake in ga prijavi v izključitev nadaljnje vdeležbe in iz društva.

Iz Istre.

Koper, meseca junija 1907.

Prve dni meseca junija odpotoval je tržaški škof dr. Nagel na svoje drugo vizitacijsko potovanje odkar je škof tržaški. Začel je, kakor pred štirimi leti, v dekanatu piranskem, nadaljeval v dekanatu krkvškem, kjer so ga verniki z veseljem vsprejemali kot svojega višjega pastirja. Po končani vizitaciji v teh dekanatih, odpeljal se je v sostolnico v Koper na praznik sv. Nazarija, prvega škofa nekdanje koprške škofije. Ta praznik je zapovedan za vso nekdanjo škofijo, in se slovesno obhaja s procesijo, v kateri se nosijo ostanki sv. škofa. Naravno je, da na ta dan pride ljudstvo iz vseh krajev severne Istre in tudi parniki iz Trsta imajo ta dan poseben vozni red. Tako je bila tudi letos ob prekrasnem vremenu vzprizorjena procesija, pri kateri pa je prvičkrat izostala godba in varnostne straže so bile le v malem številu na razpolago. Koprski so nekaj slutili, in so zapirali svoje prodajalne, česar drugikat niso storili. Ko pa pride sprevod v najožje ulice, zgodilo se je nekaj posebnega. Razpočila je sredi med procesijo smrdljiva bomba, ki je povzročila s svojim silnim pokom veliko paniko in nered v procesiji. V istem hipu pridirja z drugega konca splešeni konj, ter naredi še večjo zmešnjavo. Nosilci cerkvenih reči so vse popustili in zbežali; v gnečje je bilo ranjenih več oseb, neki ženi zlomljena roka itd. Škof se ni ganil; prebledel je sicer, a ostal na svojem mestu, ter spremljal ostanke svetega škofa do stolnice. Vrata cerkve so se zaprla, a potem zopet odprla. Bilo pa je groza pogledati, ko so prinesli v cerkev vse razbito. Škode imajo kapucini, frančiškani, osobito pa stolnica na lepih svojih priprava. Drugi dan je bila sv. birma, kakor vsako leto, za Koper in okolico. Kdo je vse to vzprizoril? Kakor se gotovo ve, je bilo vse to namenjeno za procesijo sv. R. T., a je bil isti dan dež; sedaj pa so svoje delo izvršili, še bolj veseli, ker je med procesijo bil škof, ki ga videti ne morejo. Ne smemo pa tega pripisovati masi koprskih meščanov, ki niso še za tako delo, to je storila iramasonska loža, ki ima v Kopru svoj sedež. Strašno so bili poparjeni gospodje, ko je v tem okraju zmagal kršč. socialc Spadaro proti vsemogočnemu advokatu Bennatiju. Kamora je padla, a trebalo je padec masčevati proti duhovščini, ki ima za ta padec največ zaslug. Oni Bennati, ki je pred šestimi leti govoril »o vivo o morto, devo andar a Viena«, je sedaj moral ostati doma, in priče so, da je oni dan, ko je zmagal Spadaro, pobil v besni jezi po svojih sobi in kuhinji s palico vse, kar mu je prišlo pod roko, on se masčuje s svojimi privrženci na uprav banditski način nad duhovščino in cerkvijo. Sedaj bo preiskava, a kaj pravijo? Mi ne vemo nič od kod in zakaj je bilo to, dočim je bilo na dveh krajih ob istem času. Smrdljiva bomba in splešeni konj, katerega so vpjani, da je dirjal med množico, to je bilo delo enih in istih dobroplačanih »gospodov«. Res, kakor bomba, nepričakovan je bil padec Bennatija, mi pa smo to vedeli, ker ljudstvo je izprevidelo, koga se ima držati: ali onih pijavk, ki sesajo kri iz njega, ali duhovščine, ki oznanjuje pri svetem evangeliu mir, ljubezen in pravičnost. Gospoda, zdaj se poznamo; na svidenje še drugod, odkoder vas zapodimo, in naša Istra ne bo več »tržna«! Naprej!

Preobrat na Kitajskem.

Zadnjih 20 let so se razmere v velikanskem cesarstvu tako izpremenile, da utegne v kratki dobi Kitajska dobiti popolnoma drugačno vodstvo ne le na znotraj, ampak tudi na zunaj. Že okoli 1890. se je pojavilo živahno gibanje po reformah, ki naj bi vile v žile odrevenelega državnega organizma nove življenske sile, a Rusija je znala preprečiti nove uredbe, ki bi ojačile Kitajsko. Hotela je imeti slabotnega sosedu in zato pomagala do moči cesarici-vdovi. Vrli možje, ki so hoteli dvigniti duševni nivo velikanske ljudske mase, vpeljati v državno upravo moderna načela in izkoristiti pridobitve znanosti v prid in blagor ljudstva, so morali polagati svoje glave pod rabljev meč, drugi so pa bežali. Toda padle

so le osebe, zastopniki teženja po reformah, ideje so ostale in navdušenje zanje je ob potokih krvi le še bolj rastle. Kitajsko-japonska vojska je globoko užalila narodni ponos Kitajcev in vzbudila v izobraženih in preprostih slojih sovraštvo do vladarske rodovine, ki ni znala skrbeti za čast države in se sramotno vdala dobičkaželjnemu tujcu. Upor boksarjev, naperjen javno zoper tujce, je po svojem bistvu veljal bolj vladi, ker ni imela moči in ni znala varovati svojega dostojanstva napram tujim državam, še manj pa, da bi vsaj poizkusila izboljšati gnetno stanje ubožnega ljudstva. Zavzetje Pekinga po mednarodnih četah je sovraštvo do vsiljene tuje dinastije še bolj podnetilo, dasiravno se ni pokazalo na vzunaj. Delo, ki so ga započeli prvi reformatorji, se je na skrivnem nadaljevalo z vztrajnostjo, s kakršno se morejo ponasati le Kitajci. Po celi državi so se ustanovile tajne vstaške družbe, o katerih smo že pisali, ki pa ne zahtevajo samo reform, ampak imajo za svoj cilj vreči dosedanje dinastijo Mandžu, ki je mongolska, in na prestol dvigniti dinastijo Ming. Iz reformnih družb so se razvile revolucionarne, »Ming na krnilu« to je geslo tajnih družb, s katerim naj se zbudi gnev nad sedanjo vlado v masi. Toda v resnici so si voditelji teh tajnih družb postavili cilj: ustanoviti kitajsko republiko. Na čelu vsemu gibanju stoji dr. Sun-Ysat-sen, ki je študiral v Evropi in je eden izmed najbolj nadarjenih mož na Kitajskem. Odločno, previdno in vztrajno deluje za uresničenje svojih idealov. Prvi sadovi njegovega prizadevanja se že kažejo, pred nekaj tedni so poročali časopiši o njih, čeprav niso pisali o voditelju, pomenu in vzroku nemirov. Vse tajne družbe tvorijo med seboj trden obroč, v mestih pa so osnovali krepke organizacije vseh, »ki hočejo uničiti cesarjevo moč«. Število članov in pristašev te revolucionarne organizacije šteje že okoli 40 milijonov mož, med katerimi je že jako veliko izobražencev. Zlasti na jugu so tla za revolucionarno propagando zelo ugodna, kar dokazujejo seznanji članov tajnih društev; po teh izkazih pripada 24% moškega prebivalstva revolucionarjem. To da mnogo misliti ne samo kitajski vladi ampak vsem vevlastim, ki imajo opraviti v Aziji. Če se organizira ogromno cesarstvo, kadar šine nov duh ljudske in narodne zavesti v to velikansko maso, vzrastla bode moč, ki bode imela nad vse važno besedo ne samo v Aziji ampak tudi v svetovni politiki. Onemogli, odreveneli Vzhod vstaja iz tisočletnega mrtvičnega spanja; Japonska je začela preobrat v svetovni zgodovini, na Kitajskem je pripravljeno, v Indiji vre.

Književna poročila.

Nove povesti. Naše pripovedno slovstvo je zopet obogatelo za pet zvezkov priljubljenih **Spillmannovih povesti**, katere je izdala **Katoliška Bukvarna v Ljubljani**.

8. zvezek: **»Tri indijanske povesti.«** (I. Namameha in Vatomilko, Spisal O. Aleks. Baumgartner Dr. J. — II. Tahko, mladi misijonar. — III. Zadnja pot o. René-ja. Spisal O. Anton Huonder iz Dr. J. Cena 60 vin., karton 80 vin.)

9. zvezek: **»Kraljičin nečak.«** Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. Cena 60 v., karton 80 vin.)

10. zvezek: **»Zvesti sin.«** Povest za vlade Akbarja Velikega. Spisal O. Alfonz Geyser Dr. J. Cena 40 vin., v karton 60 vin.)

11. zvezek: **»Rdeča in bela vrtnica.«** Spisal O. Anton Huonder Dr. J. Cena 40 vin., karton 60 vin.)

12. zvezek: **»Korejska brata.«** Črtica misijonov v Koreji. Cena 60 vin., karton 80 vin.)

Vsak zvezek obsega eno ali več celotnih povesti in se sam zase dobi.

Kakor znano, spadajo povesti, katere je spisal ali zbral slavni jezuit O. Spillmann med najboljšie spise svoje vrste. Na prvi pogled se uveriš, da nimaš pred seboj samo go-lo povest, temveč da zastopa pisatelj višje, blažje ideale. — Povesti te zbirke vzgajajo in blažijo srce, bistrijo um in vzbujajo zdravo domišljijo. Iz njih veče plemeniti, nepokvarjen krščanski duh. Lepi nauki so spretno vpleteni v vsako povest, katere so vseskozi zelo ganljive, ter tvorijo pravi biser v našem pripovednem slovstvu. Povesti so zanimive in posamezna dejanja silno mikavna, tako da čitatelj mnogokrat ne more odložiti knjige, dokler je ne prebere do konca. — Sicer ne moremo priporočati teh povesti takoj za prvo otroško dobo, ker so v njih mnogi prizori precej razburilivi, toliko bolj pa jih priporočamo odrasli mladini in berilaželnemu slovenskemu ljudstvu. — Nobena ljudska in šolska knjižnica naj ne bo brez te koristne zbirke, omisli pa naj si vsaj posamezne zvezke tudi vsaka družina; imela bo od njih veliko korist.

Poprej so izšli sledeči zvezki:

I. zvezek: **»Ljubite svoje sovražnike.«** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis. Cena 40 vinarjev, karton 60 vin.)

I. zvezek: **»Maron, krščanski deček z Libanona.«** Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzihi. Cena 40 vin., karton 60 vin.)

III. zvezek: **»Marijina otroka.«** Povest iz kavkaških gora. Cena 40 vin., karton 60 vin.)

IV. zvezek: **»Praški Judek.«** Povest. II. natis. Cena 40 vin., karton 60 vin.)

V. zvezek: **»Ujetnik morskega roparja.«** Povest. Cena 40 vin., karton 60 vin.)

VI. zvezek: **»Arumugam, sin indijskega kneza.«** Povest. Cena 40 vin., karton 60 vin.)

VII. zvezek: **»Sultanovi sužnji.«** Carigradska povest. Cena 60 vin., karton 80 vin.)

Vse te povesti se naročajo v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani**.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

== priporoča svoje **izborna pivo.** — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). ==

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

== Pošiljatelj na dom sprejema restavracije „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.) ==

Po svetu.

Kraljica — najprirednejša žena v svojem kraljestvu. Vsa domnevanja o prijetnostih in razkošju, ki jih uživajo vladarji, se razprše ob pogledu v delavnico mlade nizozemske kraljice. Navadno vstaja zgodaj zjutraj ter se potem takoj posvetuje z ministri. Nato pridejo na vrsto pisma, večkrat čez sto, in jih prebira. Mnogo je prošelj za gnotno pomoč, katere ljudomila mlada Viljemina nikdar ne odreče. Pismom sledi uradni dolgočasni akti. Toda motil bi se, kdor bi mislil, da ne zanimajo kraljice te puste stvari, kajti vsak dopis prouči prav natančno. Mnogokrat pridejo vmes umetniške razstave, katere nobene kraljica ne zamudi. Znano je, da jako ljubi umetnost, in tudi sama jako dobro risa in slika. Le glasba je ni zanimala, dokler se ni omožila. Toda princ je kmalu pridobil svojo dražestno soprogo tudi za to umetnost in jo tako navdušil zanj, da se je dala po profesorju amsterdamskega konservatorija poučevati v petju. Če odkrijejo kakemu znamenitemu možu spomenik, gotovo se udeležijo slovesnosti »mala« kraljica. Gledališče nima nanjo nobene privlačne sile: le če igrajo dela starejših pisateljev, obišče predstavo, moderne ne mara. — Oblači se kraljica prav preprosto, edin njen nakit je medaljon s sliko princa Henrika, le pri slovesnih prilikah se prikaže v elegantnih pariških toaletah. Niso pa je mogli pregovoriti, da bi nosila steznik. Če se na dvoru prirede veselice in slavnosti, nikakor ne vzbujajo kraljici veselja, ampak jo kmalo izmučijo. Najbolj je srečna, ako more poletje preživeti v popolnem miru na svojem gradu »Het Loov«, vendar pa pri tem ne zanemari svojih vladarskih poslov. Mnogo se tedaj vozi na izprehode, ali pa jezdi po gozdih, ležečih v okolici. Skoro vedno ima s seboj fotografski aparat in slika razne pokrajinske prizore ali pa gručo otrok, ki jih posebno ljubi. Kraljica sama postane med njimi napol otrok, ko pa se domisli, da jej doslej ni bilo dano, da bi postala mati, obkroži njene male ustne čarobno melanholičen nasmeš.

O Napoleonu. Ljudska domišljija in občudovanje je spletlo okoli osebe velikega Korza, prvega francoskega cesarja, cel venec anekdot, tembolj, ker so bila njegova dejanja preprostim ljudem nerazumljiva. Vendar tudi zgodovina poroča o mnogih šaljivih dogodkih iz Napoleonovega življenja. Ko je bil Napoleon še gojenec vojaške šole v Briennu, ga je neki profesor opoval s psom. To je odločnega kadeta seveda ujezilo in zato se je častniku takoj postavil po robu. »Kdo pa ste pravzaprav vi, da se mi upate odgovarjati se?« vprašal je učitelj. »Človek,« odgovoril je Napoleon in sedel. — Neka gospa, ki je hotela veljati za posebno duhovito, mu je laskavo rekla nekoč: »Kaj bi človek šel hotel biti družega, kot Napoleon!« — »Dobra gospodinja,« — Gospa Brissac, zelo gluha, bi imela biti predstavljena cesarju in je bila radi tega v velikih skrbeh, kaj naj cesarju odgovori. Rekl ji, da cesar vedno vpraša po departementu, starosti in otrocih. Pri sprejemu se je vršil nato naslednji pogovor: Napoleon: »Ali ni bil vaš mož brat vojvode Brissaca, ki je bil umorjen 21. septembra? Ste-li vi podedovali njegovo posestvo?« — Gospa, misleč, da jo cesar vpraša po rojstnem kraju: »Departement Seine«, Napoleon osupel: »Vi nimate otrok?« — Gospa: »Dvainpetdeset, sir.« — Napoleon šaljivo: »Kdaj zopet prinese škorklja kako dete?« — Gospa: »Kadar zapoveste, Veličanstvo.«

Nov vir mehanske sile. Slavnoznani tehnik Tesla, rodom Hrvat, je nedavno izjavil, da upa, da se mu posreči toplota solca uporabljati kot gonilno moč v tehniki; solnčni žarki bodo gonili stroje v tovarnah, premikali železniške vlake in vozove cestne železnice; s solnčno toploto bodo mogoče v kuhinjah pripravljati najtežnjeje jedi, razsvetljevati ulice in sobe, likati perilo itd. Princip Teslov obstoji v tem, da se solnčni žarki s pomočjo zrcal in leč zbero v gorišču, kjer povzročijo velikansko toploto; ta izžariva na steklen valj napolnjen z vodo, kateri je primešana kemijska spojina, s katero se začne voda izpreminjati v paro. Para bi gnala stroj, ki naj bi proizvajal elektriko, to pa bi nabirale baterije akumulacijev. Če se na tisoč mestih postavijo zbiravci solnčnih žarkov, bi se pridobil izvanredno cen in neizčrpljiv vir gonilne sile. Velike stroške bi povzročale le baterije. — Teslova ideja je originalna, izvirna pa ni, kajti prehitel ga je naš magistat. Tudi ta zbira solnčne žarke spomladi, da z njih toploto odstranjuje razne snežne barikade; zato bode gotovo uporabil njih silo pri svoji dragi elektrarni in mestni razsvetljavi, kjer že sedaj mora pomagati od časa do časa »mila« luna.

Dvanajst let v ženski obleki. V Mestnem logu pri Budimpešti je redarstvo prijelo neko žensko in jo radi potepanja obsodilo v zapor. Pri zdravniški preiskavi pa je prišlo na dan, da je ženska popolnoma po Adamovi podobi ustvarjen mož, ki se piše Štefan Jalsoviczky. Že dvanajst let je hodil vedno oblečen v žensko obleko in nastopal po raznih budimpeških zakotnih gledališčih kot pevka, ker je imel lep sopran. Toda breme let je začelo postajati težko, lepi sopran pa je oslabil, dokler ni popolnoma izginil. Da preživi sebe in 72-letno mater, klatil se je po raznih sejmih, dokler ga ni prišla roka pravice. Mati in sin prideta pred sodišče radi golufije.

Napredek katoliške cerkve v Avstraliji. Še žive ljudje, ki pomnijo, da v celi Avstraliji ni bilo katoliškega duhovnika. Danes je pa v Avstraliji in na otokih 36 škofov, 1400 katoliških duhovnikov, ki jim pomaga 700 redovnikov in 6000 redovnic. Cerkev imajo že 1800.

Upor v aradskej jetnišnici. 200 jetnikov se je uprlo v aradskej jetnišnici radi slabe hrane. Ko je neki delavec prelomil svoj hlebček, in našel v njem nesnago, so pometali vsi jetniki svoje hlebce na tla in skakali po njih. Ravnatelja, ki jim je grozil, da jih da ukeniti, ako ne odnehajo, so obmetavali s hlebci. Jetniki so se branili delati. Prigovarjanje ni pomagalo nič. Nadzornik je zahteval vojaške pomoči, a bilo ni več potrebno. Državni pravdnik je posredoval, da se je brezvestnemu peku odvzela peka kruha za jetnišnico in uvedla proti njemu kazenska preiskava.

Nova uredba na pruskih železnicah. Na lokomotivah pruskih železnic bodo vpeljali varnostne plašče proti vročini, ki je poleti neznoša. Oni deli kotla, ki se nahajajo v prostoru za vodjo lokomotive in kurjača, dobijo prevlako iz asbesta, ki bo izdatno zmanjšal vročino.

Čez 40 oseb zastrupljenih. V Edtorsu in okolici na Ogrskem je obolelo čez 40 oseb, ker so uživale goveje meso. Pri vseh so zdravniki dognali znake zastrupljenja, mnogo jih je v smrtni nevarnosti.

Oče sina umoril s koso. Ko sta kmet Wagner iz Dunasekeesa in njegov sin na travniku kosila, sta se med delom radi malenkosti sprla. Oče se je tako raztogotil, da je proti sinu zamahnil s koso ter ga zadel tako nesrečno, da je na mestu obležal mrtev. Wagner je mirno kosil dalje, zvečer pa seno in sinovo truplo naložil na voz in peljal domov.

Dobro ohranjen
dalibor
„Klepetarjevega“ zistema se poceni proda. Več se izve pri lastniku **Petru Rozmanu** na Savi — 1415
Jesenice, Gor. 4-2

Poštni hlapec
Pozioroma **pismonoša** z večletnim dobrim spričevalom, želi dobiti službe pri kakem c. k. poštnem uradu, naj bo v mestu ali na deželi. Več se izve pri upravn. „Slovenca“. 1429 3-2

1413 (3-2)
Razpis.
Za **zgradbo okrajne ceste Čatež-Lipa** na 15.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela obsegajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračunjene naj se predložijo do

15. avgusta t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu cestnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za edno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:

„**Ponudba za prevzetje gradbe okrajne ceste Čatež-Lipa**“.

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsebini in da se jim brezpogojno vkloni. Razen tega je dodati **kot vadij 5% stavbnih stroškov** v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurznj cen.

Cestni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled v obč. pisarni v Ribnici.

Okrajnocestni odbor v Ribnici.

Svetov. razstava St. Louis 1904
najvišja odlika »Grand Prix«.

GLOBIN
je najboljše in najfinejše
čistilo za čevlje.
Dobiva se povsod.

I 117 799

Edina tvornica Fric Schulz jun.,
delniška družba v Lipskem.

Služba organista in
cerkvenika se razpisuje v
Ribnem pri Bledu.

Dohodki: 400 K stalne plače, 34 K, se dobi najemnine od zemljišča, prosto stanovanje in drva.

Prednost imajo oženjeni in rokodenci. Nastop takoj. 1423 2-2

Pri nakupovanju blaga za
ново mašo

se priporočata trgovini v Ljubljani
R. Miklauc 1355 11-4

Stritarjeve (Špitalske) ulice št. 5
„**Pri Škofu**“

Pogačarjev (sadni) trg v veliki mestni hiši.
Velika zaloga. Prijazna postrežba. Zanesljivo blago.

Lepa, pred par leti novozgrajena, enonadstropna

H I Š A

z vrtom, blizu artilerijske vojašnice v Ljubljani,
se proda pod ugodnimi pogoji. 1187 10-10
Vprašanja sprejema upravništvo „Slovenca“

Letoviščno
stanovanje

s tremi sobami in kuhinjo **se odda takoj** v priljubljenem kraju **Podbrezje**, postaja **Podnart**. — Natančnejša pojasnila daje **Ignacij Zupan**, cerkovnik v Podbrezji. 1408 3-2

Zahtevajte zastoni
in franko moj veliki, bogate ilustriran glavni cenik z nad 3000 likami vseh vrst silikonskih, srebrnih in staklenih znamk: Roskopf, Bahr, Omega, Schaffhausen, Glasbille tako tudi vseh vrst solidnih staklenih in srebrnih po letovratu tovarniških cenah.
Nikel, remont. ura K 3-—
Nisl. Roskopf patent ura 4-—
Črna jedn. rem. ura 4-—
črv. izvir. Roskopf pat. ura 5-—
Goidin rem. ura „Luna“ koleseje . . . 8-50
črebr. „Oloria“ 8-40
„ dvojni plošč 13-50
„ ohlep. veržila z rinitico
na pero in karab. 15 gr. težka . . . 3-—
raska Tula nikel. ura s sidro „Luna“ kolesejem . . . 10-50
ura s kukavico K 8-50, bodilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-—
Izravaldiska ura K 2-80.
Na vanko vro štetno plameno jamstvo!
Nikak riskol! Zamenj dovoljena, ali cenar nujaj!
Prva tovarna za ure **Hanna Komrad** v Monteu
1789 (Brux) št. 654, Češko. 190-6.

1424 3-2
Koroška
Planinska kislica
je najfinejša in najcenejša.
Razpošilja jo s slovenskimi etiketami: **Študenčna uprava** Tolsti vrh, pošta Guštanj na Koroškem.

Blagajničarka ali
prodajalka, 1322 6 5

dobro izurjena v papirni in galanterijski stroki, katera je že več let delovala, **želi službe v Ljubljani.** — Ponudbe blagovolijo se naj vpslati pod šifro: **»Blagajničarka«** na upravo tega lista.

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-41 prodaja
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega klesja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

Podružnica
! v Spljetu. !
Delniška glavnic
! K 2.000.000. !

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :
obrestuje
vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2 %**.
Rentni davek plača banka sama.
Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se **»Hotelske družbe z omenjeno za-vezo Triglav«** po kron 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica
! v Celovcu. !
! Rezervni fond !
! K 200.000. !